

LUTZ JACOBI: RAADSLID IS NIKS VOOR MIJ

FEBRUARI 2022

NEEM MEE ÉCHT ALLES OVER LEEUWARDEN liwwadders

MARTIN FRANKENA:
IK GA DOOR.
NIEMAND HOUDT MIJ TEGEN

DE SKALM KLEM GEZET

André Snijder
GEEF MIJ MAAR
EEN STAGIAIR UIT
EEN DORP **PAG 3**

Klaas Kasma
IK EMIGREER NAAR
DUITSLAND
PAG 4

Femke Molenaar
IK DACHT VAAK:
IK STOP ERMEE
PAG 9

André Keikes
EEN KWARTJE VOOR
EEN DAG
PAG 14

Annie en Harry Stinis
WE GAAN NAAR
EINDHOVEN
PAG 22

LEEUWARDEN MAAKT GEEN HAAST MET BOUWEN NAAR BEHOEFTE

De Hyundai TUCSON nu met € 1.000 Smart bonus.

Direct uit voorraad leverbaar bij Van Mossel.

Hyundai Tucson vanaf

€ 34.695

(incl. € 1.000 Smart bonus)

Private Lease vanaf

€ 489 p.m.

Obv 60 mnd / 10.000 km/p.j.

A 22% Bijtelling

Revolutionair design. Opwindende prestaties. De geavanceerde en experimentele Hyundai TUCSON is een opvallende verschijning die je zelf gezien moet hebben om te begrijpen hoe spectaculair hij is. Voorzien van de laatste technologische snufjes en veiligheidssystemen. Bovendien is deze krachtpatser ook verkrijgbaar als Hybrid en Plug-in Hybrid. Ervaar de Hyundai TUCSON zelf en plan online een proefrit. **Kom verder.**

**Van
Mossel**

Ontdek meer op hyundai.com/nl/vanmossel

Van Mossel Leeuwarden: Orionweg 51, Leeuwarden, tel. 058 - 767 63 50

Van Mossel Heerenveen: Businesspark Friesland-West 53-1, Heerenveen, tel. 0513 - 726 850

Van Mossel Groningen: Odenseweg 1, Groningen, tel. 050 - 767 63 50

8 JAAR
Batterij
Garantie

5 JAAR
Onbeperkte
Kilometer Garantie

Gecombineerd verbruik: 1,38 - 6,6 (l/100 km) / 15,2 - 72,5 (km/l); CO₂ - emissie: 31 - 152 (gr/km). Uitstoot- en brandstofverbruiksgegevens zijn gebaseerd op tests die zijn uitgevoerd volgens de Europese richtlijnen EU 2018/1832 en 2017/1151. De vermelde WLTP-waarden voor het gecombineerde brandstofverbruik en de CO₂-uitstoot zijn overeenkomstig de nieuwe WLTP-testmethode. De waarden zijn afhankelijk van de gekozen uitvoering en wielmaat. De actieradius kan in de praktijk o.a. variëren door omstandigheden op de weg, rijstijl en temperatuur. De Hyundai '5 jaar garantie zonder kilometerbeperking' en de '8 jaar of 160.000 kilometer batterijgarantie' zijn alleen van toepassing op Hyundai voertuigen die initieel aan een eindgebruiker zijn verkocht door een erkend Hyundai-dealer. Hyundai Private lease prijs is een prijs incl. BTW, o.b.v. 60 maanden looptijd en 10.000 km per jaar. Hyundai Private Lease wordt aangeboden in samenwerking met Arval. Arval is voorzien van het Keurmerk Private Lease. De Hyundai Smart bonus actie bestaat uit een maximaal voordeel tot € 1.500 op het aankoopbedrag van een Hyundai TUCSON Plug-in Hybrid Comfort en € 1.000 op een TUCSON Mild of Hybrid i-Motion. Actie geldt bij een getekende koopovereenkomst van 01-01-2022 t/m 31-03-2022 met een uiterste registratiedatum van één maand na koopovereenkomst. Actie is van toepassing op particuliere transacties. Acties zijn niet geldig in combinatie met andere lopende acties. Genoemde prijs is een adviesprijs en is excl. metallic lak en eventuele opties. De bedragen verschillen per model. Kijk voor prijzen en voorwaarden op hyundai.nl of vraag ernaar bij de erkende Hyundai-dealer. De gedetailleerde garanti voorwaarden zijn beschreven in het service- & garantieboekje. Afgebeeld model kan afwijken van standaarduitvoering. Druk- en zetfouten voorbehouden.

AUTOBEDRIJF SNIJDER

Advertorial • Foto: Simon van der Woude

GEEF MIJ MAAR EEN STAGIAIR UIT EEN DORP

‘Dit is een toegankelijke garage. Je mag hier nog gewoon in de werkplaats kijken.’ André Snijder van het onafhankelijke autobedrijf Snijder aan de Ouddeelstraat koestert de gemoedelijkheid van zijn onderneming. ‘Klanten parkeren hun wagen bij mij thuis in Sint Annaparochie voor de deur met de boodschap: neem maar mee, hij moet gekeurd worden.’

Dat de autowereld in rap tempo verandert, daarover maakt Snijder zich weinig zorgen. ‘Er rollen op dit moment nog altijd auto’s die afhankelijk zijn van fossiele brandstoffen van de band. Tachtig procent van de nieuwe auto’s rijdt op benzine of diesel. Ik ben 53, dus het zal mijn tijd wel uitduren.’ Snijder voorziet op de lange termijn motoraandrijving door nucleaire toepassing of door waterstof. ‘Dat laatste zou mijn voorkeur hebben. De actieradius van elektrische auto’s is momenteel nog te beperkt.’ Over de Tesla is hij weinig enthousiast. ‘Ze rijden goed, maar kijk eens naar de belijning van het koetswerk, dat is slordig.’ Snijder is niet beducht voor alle tierelantijnen die de laatste jaren op het dashboard verschijnen. ‘Ach nee, die gadgets vind ik juist wel leuk’, terwijl hij tegelijkertijd de verslaggever een kaart overhandigt met welgeteld 64 pictogrammen met bijbeho-

André Snijder met monteur Tjalling

rende uitleg. De kaart is gemaakt door AutoProfijt voor mensen die door de bomen het bos niet meer zien.

De klantenkring van Snijder is divers. ‘Ze komen hier uit de buurt, maar ook uit de rest van de stad. Arjen de Groot van Dûnske heeft het wagenpark van zijn hele familie hier ondergebracht. Het is hier een leuke buurt waar we voor elkaar klaarstaan. Oliebol-lenman De Vries leent soms mijn heftruck en verderop is een collega die uitleesapparatuur van ons gebruikt. Met Tjalling als eerste monteur en Gerko als stageloper van het Friesland College worden de reparaties uitgevoerd. ‘Tegen het Friesland College heb ik gezegd: het liefst heb ik een stagiair

uit een dorp. Dat zijn aanpakkers met verantwoordelijkheidsgevoel. Daar heerst er een geheel andere mentaliteit dan er in de stad heerst.’

‘Dat het met de reparatie van de rijdende SRV-winkels een aflopende zaak, was had ik toen al in de gaten. Ik heb me meteen gericht op het reparatiewerk van

alle auto’s en mijn achtergrond als specialist van bedrijfsauto’s en campers is meegenomen. Als de veren van een Peugeot Ducato, een gewilde camperauto, gebroken zijn, dan heb ik kanalen om dat voor een schappelijke prijs te verhelpen. Vakmanschap en gemoedelijkheid gaan hier hand in hand. Als iemand even krap zit, dan regelen we dat wel.

Doen we niet moeilijk over. Het draait niet allemaal om geld. We gaan prettig met elkaar om en ik vind dat je de klant altijd recht in de ogen moet kunnen kijken. We hebben overigens nog altijd een paar SRV-wagens die we rijdend houden. Jan de Vries rijdt nog altijd rond in een originele Spijkstaal met dieselmotor.’

ANDRÉ SNIJDER BEGON ZIJN WERKZAAMHEDEN ALS MONTEUR BIJ VW-DEALER DE VRIES IN FRANKER. VERVOLGENS GING HIJ NAAR DE BEIJER (BMW) EN WERKTE ELF JAAR IN DE MECHANISATIE BIJ DE FIRMA PLAT IN STIENS. HET VRACHTWAGENBEDRIJF VAN CORNELIS (IVECO) WERD ZIJN VOLGENDE WERKGEVER. DAARNA KWAM HIJ IN CONTACT MET DALEBOUDT, DIE IN HET HUIDIGE PAND VAN SNIJDER SRV-WAGENS REPEREERDE. ‘DALEBOUDT HAALDE BIJ IVECO ZIJN ONDERDELEN VANDAAN EN IK VROEG HEM OF HIJ OOK WERK HAD VOOR DRIE DAGEN IN DE WEEK. IK WAS WEL EEN BEETJE KLAAR MET DIE GRONINGERS BIJ CORNELIS. JE KUNT HET BEDRIJF WEL VAN MIJ OVERNEMEN, LUIDDE HET ANTWOORD VAN DALEBOUDT. WE HEBBEN TOEN IK ER KWAM NOG ZEVEN JAAR SAMENGEWERKT. HIJ VERRICHT VOOR MIJ NOG ENKELE ADMINISTRatieve WERKZAAMHEDEN.’

Vakmanschap en gemoedelijkheid gaan hier hand in hand

Het Stadsblad Liwwadders wordt gemaakt door: André Keikes, Aly van der Mark, Gina Kamsma, Klaas Kasma, Eric Hoekstra, Lisanne van der Ploeg, Henk Weiland, Anton Feddema (vormgeving), Simon van der Woude (fotografie), Keimp Pijpstra (webbeheer), Remco Jan Veldman (acquisitie), Titus Oomes (verspreiding) en Andries Veldman (organisatie en acquisitie). Liwwadders verschijnt tien keer per jaar en wordt verspreid in de gemeente Leeuwarden en in de randgemeenten. Daarnaast wordt de krant in zijn geheel geplaatst op onze website www.liwwadders.nl Al onze activiteiten worden ondersteund door Facebook, Twitter en een dagelijkse nieuwsbrief. Niet onvermeld mag blijven dat bepaalde advertentie-verkopers misbruik maken van onze titel. Er is maar één Stadsblad Liwwadders en dat hebt u nu in handen. Een krant die lezers, middenstanders, vrijwilligers en kunstenaar serieus neemt. Wilt u communiceren met deze groepen, bel dan naar Andries Veldman (058-2133138) of mail naar info@liwwadders.nl

DONATEURS ZIJN BROODNODIG VOOR GOEDE JOURNALISTIEK

- WIJ BEDANKEN (NIEUWE) DONATEURS HARTELIJK VOOR HUN BIJDRAGE (VERMELD UW ADRES ALS U – NA CORONA – BELANGSTELLING HEEFT VOOR ONZE DONATEURSBIIJEENKOMST)
- DOE MEE, DONEER! KIJK OP WWW.LIWWADDERS.NL

NICO BAKKER HEEFT
NAAST LEEUWARDEN
VESTIGINGEN IN GENEMUIDEN,
NIEKERK ENHIPPOLYTUSHOEF

Door Andries Veldman • Foto Simon van der Woude

Registerpodoloog (voetspecialist) Nico Bakker haalt voldoening uit zijn werk wanneer hij mensen met voetklachten kan helpen. 'Als ik zie hoe mensen over de Nieuwestad wandelen, dan zou ik ze graag een folder van mijn podologiepraktijk in handen willen duwen.'

Het is een mooi vak om mensen weer op het rechte pad te zetten

Bakker schat dat een ruime meerderheid van de bevolking last heeft van diverse kwalen die hun oorsprong vinden in de stand van de voet. 'Je kunt het iedere huisarts vragen: veel nek-, schouder- en rugklachten, en soms ook hoofdpijn, worden veroorzaakt door een foute loophouding. Een millimeter verschil aan de onderkant veroorzaakt soms afwijkingen van centimeters in het bovenlichaam.'

Met een bepaalde zool of het aanpassen van bestaande zolen in schoenen valt al veel leed te repareren. 'De zenuwen activeren de hersenen en de hersenen stellen de spieren in beweging. Wanneer bij bepaalde pijnen de druk op bepaalde plaatsen van de voet wordt verplaatst of weggenomen geeft dat een verlichtende reactie in het lichaam. Met een eenvoudige correctie die bestaat uit het plaatsen van een klein, het gaat om millimeters, kurkelement wordt vaak al succes geboekt. Je neemt dan automatisch een andere houding aan.

Een likdoorn leg je als podoloog bijvoorbeeld vrij met behulp van een steunzool.'

Nico Bakker is wat je noemt een ervaringsdeskundige. Na een motor-ongeluk in 1993 verloor hij een deel van zijn onderbeen. 'Die ervaring heeft mij in zeker opzicht rijker gemaakt. Ik had een schoenenzaak in Genemuiden en heb mij daarna toegelegd op de podologie. Bovendien zag ik toen ik gehandicapt raakte als patiënt hoe zorgverleningsorganisaties handelden. Daar ben ik wel van geschrokken. Hoe je het ook wendt of keert: ik voelde me er vaak een nummer.'

De lering die Bakker uit deze les trok is dat hij de patiënt op een voetstuk plaatst. Er wordt ruim de tijd genomen om een oplossing te vinden voor de klachten. Daarbij wordt gebruikgemaakt van moderne 3-D-meettechniek waarna het schoeisel

Nico Bakker houdt ook praktijk in Niekerk Grootegast, bij De Vos Schoenen, gespecialiseerd in grote maten tot maat 52. 'Het is van belang om kennis te blijven vergaren over dit vak. Nascholing en bijscholing zijn vereist om te voldoen aan de registervermelding, een kwaliteitstoets voor podologen. Altijd blijft mijn advies: koop goed schoeisel, niet te slap. En pas uw schoenen in de winkel. Het is nooit verstandig om via het internet schoenen te kopen. Pas daar voor op. Een halve maat verschil voel je bij het lopen.'

of de zool in eigen werkplaats wordt gemaakt. 'Door mijn achtergrond, het continu aanscherpen van mijn medische vakkennis (registerpodoloog en podoposturaal therapeut) en niet te vergeten de prima samenwerking met mijn collega-hulpverleners in het Zorgplein Westeinde kan ik een optimale dienstverlening aanbieden.

'Via de 3-D-techniek meet ik de voet op en hierna ga ik aan de slag met de zool of de schoen.' Nieuw is ook dat veel ontwerpen zijn ontdaan van hun medische look. Op zijn mobiele telefoon staan diverse modellen in verschillende kleuren die in een moderne schoenenzaak niet zouden misstaan.

'Het leuke van dit vak is dat je mensen echt van hun pijn kunt afhelfen of op zijn minst de pijn verzachten. Ik werk op afspraak en dat betekent dat ik ruim de tijd neem voor mijn klanten. Ook kinderen met beginnende scheefstand van hun voeten komen bij mij langs. Een vroege correctie kan veel onheil voorkomen, daarvan zijn veel ouders zich bewust.'

REGISTER PODOLOOG/PODOPOSTURAALTHERAPEUT
NICO BAKKER
ZORGPLEIN WESTEINDE • EELTSJE FOLKERTSMAWEI 1
LEEUWARDEN • TEL. 06-10914147
WWW.BAKKERPODOLOGIE.NL

KLAAS K. TE L.

Drinkt u na het interview nog een goed glas met mij?

Na drie keer aanbellen doet de gewezen receptenschrijver van de LC en het DvhN zelf open en gaat me voor de smalle trap op naar zijn appartement. Terwijl hij mij op een lage bank situeert, gaat hij zelf aan een met boeken en tijdschriften bezaaide tafel zitten. Ik kijk graag op mensen neer als ik met ze praat, zegt hij. Vooraf nog een kleine vraag, drinkt u na het interview nog een goed glas met mij? Want in dat geval zal ik de buurman van de lunchroom hiernaast opdracht geven een aantal overheerlijke bitterballen voor ons te bakken.

Mijnheer Kasma, er gaan geruchten.....

Ja die geruchten ken ik ook. En nee, in mijn tijd als restauranthouder heb ik nooit jonge meisjes betast die als leerlingetjes in mijn restaurant werkten. Jonge meisjes zijn niet zo mijn ding, ook al zat er af en toe best wel wat leuks bij. Maar ik moet toegeven dat ik me wel eens vergrepen heb aan een collega-restauranthoudster. Meerdere malen zelfs. Maar dat was met wederzijdse toestemming.

Deze geruchten bedoelde ik niet, ik wist zelfs niet van het bestaan af, ik wilde u over iets anders interviewen.

Verzeihung bitte, ik dacht dat u zoiets bedoelde vanwege het gedoe in de media over bekende Nederlanders die zich aan jonge meisjes vergripen.

Nee ik bedoel eigenlijk de geruchten dat u

Dat zijn geen geruchten. Mijn uitspraken in dezen zijn op feiten gebaseerd. De Nederlandse pers wordt in zijn geheel overgenomen door twee Belgische uitgeverijen, die beide door een aantal miljardairs gefinancierd worden. En omdat het Belgen zijn, is de kans zeer reëel aanwezig dat de rooms-katholieke kerk hier ook mee te maken heeft. Uiteraard met alle pedofiele netwerken van dien. Ik voorspel u dat over een paar jaar wij Nederlanders alleen maar meer te horen, te lezen en te zien krijgen wat deze Belgische criminelen welgevallig is.

Worden uw uitspraken niet gevoed door het feit dat de Belgische uitgeverij u een aantal maanden na de overname al heeft ontslagen?

Nee meneer, anders had ik zelf ontslag genomen. Ik schrijf geen recepten voor een door schimmige financiers gecontroleerde krant. En als u zich zelf een beetje in deze materie had verdiept, had u kunnen zien dat de controle al begonnen is. Het weerverslag in de Telegraaf is nu hetzelfde als in de Leeuwarder Courant. Alsof het weer in Leeuwarden gemiddeld niet veel aangenamer is dan in Amsterdam. En dan die recepten, twee van die quinoatrutten die denken dat ze Liwwadders kunnen voederen met havermout en zoete aardappelen. Ik heb mijn goede vriend Lange Frans daarover getelefoneerd en die zei ook dat je uit moet kijken als er in krantenrecepten veel havermout gebruikt wordt. Dat is dan zo goed als zeker vanuit Rome door het Opus Dei opgelegd, zei hij, om molige kinderen te creëren. Hij had op YouTube hele erge filmpjes gezien over wat havermout met mensen en vooral kinderen kan doen.

U klinkt nu een beetje als een complotdenker.

Ja schade, dass es zo overkomt. Maar het Opus Dei is een machtige organisatie in België, lees de boeken van Jef Geeraerts er maar op na. Rome wil de ruimte onder de soutanes gevuld houden. En als de Nederlandse bevolking straks gehersenspoeld is omdat een Belgische uitgeverij alle media heeft overgenomen wordt dit kindermisbruik als heel vanzelfsprekend beschouwd.

Gaat u nu niet een beetje ver?

Nein, sicher nicht. In België heeft de uitgeverij al diverse lokale radio- en televisiestations in bezit. Het zal zeker niet lang duren of ze krijgen ook hier de lokale stations zoals LEO fm, radio Stad Harlingen, Frysk fm en Radio Eenhoorn in hun grijpgrage klauwen. Alleen maar om ons te hersenspoelen. Ook op het internet graaien ze om zich heen. De sites waar deze beide spinaziesmoothietjes hun receptjes op plaatsen zijn ook in handen van de uitgeverij. Es ist doch grausam hoe een vreemde mogendheid via de pers onze bevolking indoctrineert. Gelukkig is er in Leeuwarden nog één onafhankelijk blad.

Ja want voor dit gerucht kwam ik eigenlijk, er wordt beweerd dat u uw recepten nu op de internetsite van dit blad publiceert.

Zeker, dat is een juiste bewering. Mijn iconische receptenserie gaat daar door. In ieder geval zolang de hoofdredacteur niet voor het grote geld bezwijkt en de krant wordt ingelijfd door die verdampte Belgen. Of tot hij een mysterieus ongeluk krijgt door toedoen van het Opus Dei. Ende jetzt mit al die vragen. Het is tijd voor een glas en een bitterbal.

Nog een vraagje, waarom gebruikt u af en toe Duitse woorden?

Ja mijn emigratie naar Duitsland is aanstaande. Om maar uit de invloedssfeer van de Belgische uitgeverij te blijven.

Dan moet ik u toch even melden dat de Belgen in Aken net de uitgeverij Aachener Verlagsgesellschaft met nog een stuk of drie kranten hebben overgenomen. De receptenschrijver verslikt zich in een slok voortreffelijke Spätburgunder en knijpt een hete bitterbal stuk.

KLAAS KASMA, KOK IN LEEUWARDEN

- HUIS AAN HUIS IN DE WIJKEN**
 (WISSELEND) WESTEINDE EN IN DE BINNENSTAD VAN LEEUWARDEN EN IN GROU EN BITGUMMERMOLE
- VERSPREIDPUNTEN**
 (DIE REGELMATIG WORDEN AANGEVULD; MET STER* MEERDERE MALEN)

CAMMINGHABUREN: JUMBO*, ALBERT HEIJN*, PRIMERA, BAKKER VAN DEN BERG, SLAGER SMIT, RENÉ FISH AND CHIPS, WIJKCENTRUM, GEZONDHEIDSCENTRUM; **VRIJHEIDSWIJK:** JUMBO*, MULTIFUNCTIONEEL CENTRUM; **BILGAARD:** ALBERT HEIJN*, BAKKERIJ VAN DEN BERG, SCHOEN- EN SLEUTELSER-VICE BILGAARD, SLAGER SMIT, GROENTEZAAK YNE EN HINKE VAN DER MEULEN; GEZONDHEIDSCENTRUM, CAFÉ BILGAARD, PRIMERA, SNACKBAR DOUBLE FF, CHINEES-RESTAURANT MEI WAH; **WESTEINDE:** POIESZ*, SNACKBAR DE TILLE, KAPPER, ZORGCENTRUM SWETTEHIEM, GEZONDHEIDSPLEIN WEST-EINDE; **VALERIUS:** VISZAAK DE GEZONDE APOTHEEK*, ELY'S LUNCHROOM, TANKSTATION VALERIUSSTRAAT; **WESTEN:** HOTEL WTC, KAMER VAN KOOPHANDEL, MEUBELZAAK DE TIJD WONEN, EUROHOTEL; **NIJLÂN:** LIDL*, ALDI*, CAFÉ 'T WAP, DALSCHEIM FOTOGRAFIE, PIZZERIA ADRIANO; **ALDÂN:** POIESZ*, SNACKBAR DOUBLE FF, APOTHEEK BENU, ZORGCENTRUM ERASMUSHIEM, ZORGCENTRUM ALDLÂNSTATE, TANKSTATION ALDLÂNSDIJK, MEDISCH CENTRUM LEEUWARDEN; **HEECH-TERP/SCHIERINGEN:** POEISZ*, SNACKBAR RONDWEG, WIJKCENTRUM; **CAMBUURPLEIN:** JUMBO*, PRIMERA, APOTHEEK BOITEN*; **WINKELCENTRUM LEEUWERIKSTRAAT:** JUMBO*, PRIMERA TROELSTRAWEG, SNACKPOINT DE LEEUWERIK; **BLEEK-LAAN E.O.:** POIESZ*, JUMBO*, TRYATER; **VLIET:** SNACKBAR 'T VLIET, SNACKBAR DE CENTRALE, BAKKER TROMP, HALAL SLAGERIJ ATLAS; **ORANJEWIJK:** ALBERT HEIJN*; **ACHTER DE HOVEN:** EETHUIS POTMARGE, WIJKCENTRUM J.H. KNOOPSTRAAT; **TIJN-JEDIJK:** ALBERT HEIJN XL* (MIRO), AKO, VISZAAK HOLLANDER, TUINCENTRUM KLAVER, BP TANKSTATION; **WINKELCENTRUM SNEKERTREKWEG:** JUMBO*; **SCHRANS:** ALBERT HEIJN*, SLAGERIJ VREDE*, DECO HOME, BIO BIJ JANSEN, FRIESE SCHRIJF-KAMER, SCHOOTSTRA VIS*, FIETSTATION 058, TABAKSZAAK PETER VAN DER KAMP*; **ZUIDERBUREN:** JUMBO*; **DE HEMRIK:** RESTAURANT JUPITER, GROOTHANDEL MAKRO, SNACKBAR HEMRIK, FRIESCHE OLIE EN VERFHANDEL, OMROP FRYSLÂN; **DE ZWETTE:** SNACKBAR LORENTZ, DE FABRIEK, GROOTHANDEL SLIGRO, CRYSTALIC, MOTOPORT LEEUWARDEN; **GROTE WIELEN:** RESTAURANT DE GROTE WIELEN

CENTRUM LEEUWARDEN: BOUWBEDRIJF DE VRIES, ORANJE HOTEL*, AKO STATION*, STATIONSKAPPER*, CAFÉ DE STEE, CAFÉ WAPEN VAN LEEUWARDEN, RESTAURANT DE WALRUS*, RESTAURANT SPINOZA, CAFÉ ORANJE BIERHUIS, CAFÉ DE TOETER, IERSE PUB PADDY O'RYAN, EETCAFÉ HET LEVEN, **IJZERHANDEL POSTMA,** DE WERELD VAN THEE, HOTEL STADHOUDERLIJK HOF, HOTEL 'T ANKER, HOTEL POST PLAZA*, SIGARENZAAK TETMAN DE VRIES, RESTAURANT DE WAAG, LEKTUURHAL OVER DE KELDERS*, RESTAURANT SARAY, RESTAURANT BOSPORUS, RESTAURANT EINDELOOS, RESTAURANT FELLINI, DOPPIO ESPRESSO*, RESTAURANT DE BURGEMEESTER VAN NAPELS, FIRE CAFÉ*, BARREVOETS, URKER VISZAAK, RESTAURANT DE KOPEREN TUIN, CAFÉ DE MARKIES, LUNCHROOM DE BROODTROMMEL, CAFÉ DE BRASS, RESTAURANT DE VliegENDE HOLLANDER, BAGELS AND BEANS, BAKKER BART, SPAR, LUNCHROOM SPIEGELAAR, CAFÉ WOUTERS, DE-CAFÉ, EETCAFÉ DIKKE VAN DALE, DE BRASSERIE MARIA LOUISE, CHINEES RESTAURANT KOTA RADJA, EKO PLAZA*, SLIJTERIJ JELLE, CROISSANTERIE VITTORIO, SNACKBAR ELY'S, ALBERT HEIJN*, VAN DER VELDE BOEKEN*, GALERIE DE ROOS VAN TUDOR, GALERIE DE VRIES, FRIESCHE CLUB, NEUSHOORN, KUNSTKADE, RABOBANK ZAAILAND*, BRASSERIE FRIES MUSEUM*, GRAND CAFÉ Z, SCHOUWBURG DE HARMONIE, HISTORISCH CENTRUM LEEUWARDEN, TRESOAR, BIBLIOTHEEK DBIEB*, STADHUIS, STADSKANTOOR OLDEHOOFSTERKERKHOF, PROVINCIEHUIS*

WIRDUM: SPAR, HOTEL-CAFÉ DUHOUX • **GROU:** ESSO TANKSTATION, HOTEL OOSTERGO, THEEHUIS, VISZAAK, JUMBO*, POIESZ, SNACKBAR TAMARINDE, EETHUIS AMICAAL • **WARTEN:** SKUTHÛS • **WERGEA:** SUPERMARKT ATTENT HANSMA, SLAGER HARMKE ANEMA • **DRONRYP:** IT HOLT • **MENALDUM:** POIESZ • **JELLUM:** RESTAURANT JONKER SIKKE • **WEIDUM:** HOTEL WEIDUMERHOUT • **AKKRUM:** POIESZ, HERBERGH DE CLEEF, BAKKERIJ BOONSTRA • **REDUZUM:** DE BLAUWE TENT, SLAGERIJ • **WYTGAARD:** FREDERIKA'S TAARTEN & SA • **STIENS:** ALBERT HEIJN*, POIESZ*, JUMBO*, EATCORNER PITER JELLES, VISKRAAM, BRUNA, PRIMERA, TENNISVERENIGING • **HURDEGARYP:** ALBERT HEIJN, POIESZ, SLAGER RYPMA, PRIMERA, HOTEL VAN DER VALK, VISKRAAM BINNE VAN DER KOOL • **OENTSJERK:** BAKKER BRAAKSMA • **WYNS:** DE WINZE • **GYTSJERK:** ALBERT HEIJN*, TANKSTATION VAN DEN BELT, POSTKANTOOR • **BURGUM:** BOEKHANDEL FRANKE ATSMA EN ANNEKE JAGER
AANGEPASTE VERSPREIDING WEGENS CORONAVIRUS:
EXTRA KRANTEN BIJ DE SUPERMARKTEN

Prijsvraag

Even een bakje heerlijke kibbeling halen bij Binne Kooistra op het parkeerterrein in het centrum van Gytsjerk en fansels leit daar oek altijd de Liwwadders. Ik zag op blatside 5 de Prijsvraag. En volgens mij is die foto van de Stremselfabriek aan de Willem Lodewijkstraat en aan de andere kant aan de Emmakade. Hier maakten ze o.a Weibrokken. En als kleine jongens, al 65 jaar terug, gingen we daar naar toe en kregen een paar van die weibrokken om lekker op te eten. Wat zurig van smaak maar wel lekker. Dat is lang geleden? Aldus het mooie verhaal van Ryk van Dyk uit Gytsjerk.

Ook een mooi verhaal bij de nieuwe foto? Stuur het dan op naar Stadsblad Liwwadders, M.H. Trompstraat 8, 8921 GH Leeuwarden en u maakt kans op een mooi boek over de historie van Leeuwarden.

DOE MEE, DONEER!
 WWW.LIWWADDERS.NL

VAN DER VELDE BOEKEN

Nieuwestad 57-59
 8911 CJ Leeuwarden
 0582 132360

www.boekhandelvandervelde.nl

Advertorial • Foto: Simon van der Woude

B&B DELIVERY We leveren goed werk voor een schappelijke prijs

In de nacht tellen ze de kranten en leggen ze op route en overdag bezorgen ze meubelen en witgoed. Willem Brouwer en Imke Bouman timmeren met hun Handelsonderneming stevig aan de weg. Willem staat om half één 's nachts kranten te sorteren en Imke doet de boekhouding en rijdt verschillende ritten. De twee hardwerkende Leeuwarders zitten boordevol energie en zagen hun onderneming stevig groeien. 'We begonnen met een VW Caddy en hebben nu vier grote bussen rondrijden.'

Rond middernacht starten de werkzaamheden voor B&B Delivery, de gebruiksnaam van hun handelsonderneming. Willem meldt zich op dat matineuze tijdstip in de loods van verspreidorganisatie FRL aan de Zwettestraat. Daar is hij hub-coördinator van de ongeveer twintig routes die ze klaarmaken voor de distributie. 'Eerst komen om half één de kranten Friesch Dagblad, Dagblad van het Noorden en de Telegraaf, die allemaal bij Mediahuis in Leeuwarden worden gedrukt. Om twee uur volgt de Leeuwarder Courant en om half drie arriveren de landelijke kranten Algemeen Dagblad, Parool, Financieel Dagblad, Trouw en het Nederlands Dagblad. Ik zorg voor het tellen en de indeling naar routes. Om vijf uur moeten de kranten bij de verschillende depots zijn.' Na de nachtritten pakken ze op verschillende dagen huis aan huis- en reclameroutes op in verschillende dorpen en steden.

Willem Brouwer maakt in een week gemakkelijk 70 uur vol. Hoe hij het volhoudt? 'Op mijn zeventiende ging ik het leger in

en daar heb ik geleerd dat een baan van 8 tot 5 niets voor mij is.' Tussen 2006 en 2010 werd hij verschillende keren uitgezonden naar Afghanistan. Hij werkte bij de Genie. Met een metaaldetector zochten ze naar berm bommen. 'Dat was soms best spannend.' Nu gaat Willem als hij wakker wordt graag naar de sportschool om zijn conditie op peil te houden. Imke maakt zo'n dertig uur vol en is ook dagelijks in de sportschool te vinden.

In 2015 startten Willem Brouwer (37) en Imke Bouman (32) hun handelsonderneming met een VW Caddy vanuit hun woning aan de Cambuurstraat. Inmiddels zijn ze verhuisd naar Zuiderburen, waar de Caddy is ingeruild voor drie Ford bestelbussen en een Mercedes Bakwagen voor de zwaardere spullen. 'De zaken lopen lekker door', vertelt Imke. 'Waar we over vijf jaar staan? Ik denk ongeveer hetzelfde.' De twee ondernemers waken ervoor om niet te groot te worden. Willem: 'De vader van Imke werkt mee in het bedrijf en hun vriend Michael zet zich ook 100% in voor het bedrijf. Zo hou je het overzichtelijk. Meer personeel is meer zorgen. We

V.l.n.r Willem, Frank, Michael en Imke

willen bovendien onze kwaliteit bewaken, dan moet je je bedrijf niet te groot maken, anders kun je het overzicht verliezen.

Vanaf het begin worden er meubels en andere goederen vervoerd. 's Middags rijden we voor Xenario, maar ook wel voor

We willen onze kwaliteit bewaken, dan moet je je bedrijf niet te groot maken

andere meubelleveranciers. Via Facebook zijn we te bereiken en maken we reclame om ook voor particulieren hun witgoed en meubels op te halen.

Soms zitten er bijzondere ritten tussen de werkzaamheden. Imke: 'Twee jaar geleden verhuisden we iemand van het CIO naar Zwitserland. Onlangs mochten we hem weer terugverhuizen. Dan rijden we met twee bussen, dat zijn mooie opdrachten.' Ook voor reguliere verhuizingen is B&B Delivery in te schakelen. Willem: 'We houden onze prijzen schappelijk. Als mensen niet te veel te besteden hebben, dan kunnen ze bij ons terecht. Ook kunnen ze besluiten om zelf mee te helpen met verhuizen dan scheelt ze dat opnieuw in de kosten, ze zijn dan veel goedkoper uit dan dat ze alles uit handen geven.'

Het is niet altijd het leukste werk om te doen maar ook zijn wij beschikbaar voor ontruimingen van overledenen of gezinsuitzettingen. Je wordt dan geconfronteerd met familie of vrienden van de betrokkenen. Maar ook dit werk moet gebeuren en doen wij met volle inzet.'

IMKE: 'WE WILLEN GOED WERK LEVEREN VOOR EEN SCHAPPELIJKE PRIJS. WE RIJDEN MET SCHONE Bussen EN NET PERSONEEL.'
WILLEM: 'BOVENDIEN GAAT HET OM DE COMBINATIE: DE KOSTEN BEWAKEN EN ZORGVULDIG JE TAAK UITVOEREN. KORTOM: GEEN GEKKE DINGEN DOEN EN AFSPRAKEN NAKOMEN.'

Hotel-Eetcafé
Duhoux *sinds 1916*

• ETEN • DRINKEN •
• SLAPEN • GENIETEN •

GREATE BUORREN 4-8 • 9088 AE WIRDUM (FRIESLAND)
TEL: +31 (0)58 255 15 13 • EMAIL: INFO@HOTEL-DUHOX.NL

Se make mij de pis niet lauw

Door Andries Veldman

Tijdens een wandelingetje over het Gouverneursplein liep ik me te verkneukelen over de benoeming van ús Aukje tot staatssecretaris van Toeslagen en Douane. Wat een mooie functie! Wat een mooie combinatie ook. Zou het toeval zijn dat AUKJE DE VRIES een oplossing mag zoeken voor de mensen die in de moeilijkheden zijn geraakt door de strenge overheid? Het beleid van een overheid waar de VVD, de partij van Aukje, zo'n groot aandeel in heeft gehad, en waar de PvdA een tijdje achteraan sukkelde.

Aangekomen bij het pand van het voormalige restaurant Sems, daarvoor kunstcentrum De Blauwe Stoep, moest ik denken aan een prachtige middag waarin AUKJE en MARK RUTTE een prominente rol speelden. Mark Rutte was toen nog net geen premier, maar beiden hadden de leuzen voor de aanstaande verkiezingscampagne al goed ingestudeerd. U kent ze misschien nog wel, de uit vier of vijf woorden bestaande zinnen die via de manshoge affiches werden gecommuniceerd. Een van die zinnen luidde: ARMOEDE IS EEN KEUZE.

Die memorabele dag, Rutte had een werkbezoek gebracht aan de hogeschool NHL, het journaal was daar achtergebleven, de foto met Rutte met studenten was geschooten, werd afgesloten met een gezellige afterparty in restaurant Sems. In een zaaltje op de bovenste etage waar de VVD'ers bijeen waren gedreven zat de stemming er goed in. Het was alsof men de verkiezingen al had gewonnen. Het was een en al jolijt met als een van de aanvoerders GERT-JAAP VAN ULZEN, toen nog VVD'er maar inmiddels overgestapt naar Forum. Als KUIFJE tussen het feestgewoel dacht ik: zoveel lol kan een beetje kritische vraag wel verdragen.

*Het was
alsof men de
verkiezingen al
had gewonnen.
Het was een
en al jolijt.*

Dus vroeg ik aan Mark Rutte wat hij nou werkelijk vond van de alom door zijn partij verkondigde leus ARMOEDE IS EEN KEUZE. Voordat Rutte ook maar een begin van een antwoord kon geven was daar Aukje de Vries, die als een soort beschermheilige naar voren dook om haar leidsman te beschermen voor naderend onheil. Die wordt staatssecretaris, dacht ik meteen. Ik weet niet meer welk antwoord Rutte gaf, maar zoals we hem kennen, wist hij ook hier vast een mooie draai aan te geven. De VVD staat inmiddels ook al als milieupartij te boek. Iedereen blij en de wijn kon opnieuw worden ingeschonken.

Het is daarom ook in een woord grandioos dat ús Aukje dit dossier in handen heeft gekregen. Hoe luidde het gezegde ook alweer? Wraak is het gerecht dat het best koud wordt opgediend. Aukje de Vries mag nu, in weerwil van wat zij ooit in koor geroepen heeft, de bende van de Toeslagen opruimen. Als dit haar lukt, dan zal ze hoogstwaarschijnlijk ook een groot aantal fraudeurs belonen, want in de wirwar is er weinig ruimte voor onderscheid. Ik weet niet meer precies wat de affiches van de VVD op dit punt destijds te bieden hadden, maar wel dat men deze groep niet direct tot de vriendenkring rekende.

Als ik Aukje was zou ik me vooral concentreren op haar portefeuille Douane en veel werkbezoeken afleggen. Bij het beeld van de douanier ontstaat er bij mij altijd enige vakantiespanning. Zouden we zonder kleerscheuren de Brennerpas over kunnen steken? Straks vindt-ie een liter beerenburg. Hoeveel hadden we mee mogen nemen?

Misschien is het ook een idee om de Douane het dossier Toeslagen in de mik te schuiven. De mannen in de stoere uniformen zijn tenslotte aanpakkers. Eens per jaar voeren ze bij Kornwerderzand een rituele aanhouding vanwege drugs uit, daar kan het takenpakket Toeslagen aan worden toegevoegd. Mogelijk dat de Douane ook van nut kan zijn op de Wadden, waar nog altijd een onontwarbare knoop van bestuurlijke spaghetti ligt. Zo worden de verschillende vergadergroepen genoemd die maar geen afstand kunnen nemen van hun heerlijke vergaderlocaties op de eilanden. Ik ben benieuwd naar de oplossingen van Aukje, en naar de verkiezingsaffiches van haar partij.

WEIDUMERHOUT WORDT NOG MOOIER!

'We hebben in Weidumerhout een bizarre tijd gehad. Mensen snakten naar een biertje toen het weer mocht. Alles zat meteen vol', aldus Jorn Posthumus en Irene Rollema over de overname van het bekende horecabedrijf bij Weidum.

Het gerenommeerde horecabedrijf Weidumerhout-hotel, restaurant, kamers in het weiland, camperplaatsen en recreatievoorzieningen - werd in een recordtijd aangekocht door Jorn Posthumus en Irene Rollema. De schoonzoon en dochter van Tjalling Rollema wilden graag samen een eigen bedrijf runnen. 'Toen heb ik mijn schoonzoon meegegeven eens om zich heen te kijken. Hij zat een beetje op Funda te zoeken naar een jachthaven toen hij Weidumerhout voorbij zag komen. Irene en Jorn waren meteen geïnteresseerd. Ook de rest van de familie was enthousiast en iedereen kwam direct in actie. Eerst werd het bedrijf gekocht en daarna kwam de rondleiding. Je ziet aan de nok van het dak of het pand goed staat. Het stond recht en strak als een snaar.'

Een echt horecabedrijf zat nog niet in de portefeuille van Rollema Vastgoed, dat samen met Jorn Posthumus het bedrijf heeft aangekocht. Het was ook even wennen voor Posthumus, tot voor kort bedrijfsleider bij een bedrijf in metaalbewerkingsmachines. 'We zijn bij Weidumerhout bezig met de rebranding, zoals dat zo mooi heet. We moeten ons de sfeer eigen maken. Een horecaconsulent is ingeschakeld om het geheel te kunnen overzien en toekomstplannen te maken. Het is een bedrijf voor jong en oud. De focus ligt bij zo'n bedrijf altijd op de keuken, zeer belangrijk, maar wij kijken van a tot en met z.'

Weidumerhout zal een bepalende rol spelen als het gaat om milieumaatregelen zoals waterbesparing en het verminderen van het gebruik van chemicaliën. Een van de hotelkamers is bijvoorbeeld onder handen genomen van het Leeuwarder bedrijf BrightNano. De hotelkamer is behandeld volgens een laser- en nanotechnologie.

John Poelstra van BrightNano: 'Met een laser reinig je het vuil van een oppervlakte. Dat doen we al voor verschillende hoteleigenaren, waaronder die van Corendon en Westcord.' Een ander sprekend voorbeeld is het reinigen van de Europahal van RAI Amsterdam of het hoofdkantoor van Booking.com in Amsterdam. 'Het is een kwestie van verwijderen en verduurzamen. We worden ingeschakeld bij het opknappen van kapitaalgoederen, maar ook bij het schoonmaken van ijzeren hekken of monumentale objecten, zoals die van de Koepelkerk in Leeuwarden.'

De reiniging met lasertechniek is voor vele doeleinden toepasbaar: auto's, badkamers, keukens, huizen. 'Zelfs het agressieve chroom-6 kunnen we verwijderen. Normaal schildert je je huis eens in de vijf à zes jaar. Met deze techniek kun je tien jaar verder. We brengen, net als in de natte ruimtes van hotelkamers een coating aan die aan de hoogste hygiënische voorwaarden voldoet. HACCPBN noemen we dat zelf, net dat beetje meer hygiëne. Ook bij bedrijven in de voedseltechnologie in Europa zijn we actief. Het is een techniek die bijvoorbeeld een badkamer niet alleen reinigt, maar ook kalkvrij maakt en een antibacteriële laag aanbrengt.

NANO IS DIEPTEREINIGING EN BESCHERMING. IN FEITE IS HET OOK EEN DIEPTE-INVESTERING.'
Sponsor: Rollema Vastgoed

OPVALLEN IN LIWWADDERS? BEL REMCO JAN VELDMAN 06-25223490

DOE MEE, DONEER! WWW.LIWWADDERS.NL

REDACTIONEEL

Zoals eerder gezegd, pakken wij zaken waarmee u zit graag op. We zien dat u onze journalistieke activiteiten waardeert en daarom doen wij een beroep op u. Wanneer u deze artikelen van belang vindt, dan nodigen wij u uit om donateur te worden. Uw bijdrage is zeer welkom. U kunt uw bijdrage overmaken op NL06 RABO 0320.2000.51 o.v.v. Liwwadders Journalistieke Producties. U merkt het wel: Liwwadders is niet zomaar een huis-aan-huisblaadje. Liwwadders is op meer dan 170 plaatsen (supermarkten, kantines, sporthallen, wachtkamers en stamtafels) gratis verkrijgbaar in de gehele gemeente Leeuwarden en ook daarbuiten. Is-ie op, dan wordt er aangevuld. In enkele Leeuwarder wijken en in het dorp Grou wordt Liwwadders af en toe huis aan huis bezorgd. Ook in Akkrum, Gytsjerk, Hurdegaryp, Oentsjerk en Stiens is de krant verkrijgbaar. Nieuw is de verschijning in Beetgumermolen. Daar wordt Liwwadders sinds kort op verzoek huis aan huis bezorgd. Bent u als ondernemer geïnteresseerd in een bedrijfsreportage? In een mooi verhaal dat gratis wordt doorgeplaatst op onze goedbezochte website? Neem dan contact met ons op: tel. 058-2133138 of info@liwwadders.nl Ook in dit nummer treft u enkele artikelen aan die eerder op onze websites www.liwwadders.nl en Dossier Liwwadders verschenen. We vonden ze belangrijk genoeg om ze ook in de papieren krant af te drukken.

Verdomme,

LUTZ JACOBI

Door Andries Veldman • Foto Simon van der Woude

HET MOET ANDERS

‘Gemeenteraadslid is niks voor mij.’ Dat zegt PvdA-raadslid Lutz Jacobi, nadat ze bijna vier jaar heeft meegedraaid in het hoogste gezagsorgaan van de gemeente Leeuwarden. Het raadslidmaatschap, ze was aanvankelijk zelfs fractievoorzitter, is haar zwaar tegengevallen. Vier jaar geleden bruipte Jacobi van zelfvertrouwen en kondigde aan een stevige wind te laten waaien door de vermaledijde Leeuwarder bestuurscultuur, die gedomineerd wordt door een handvol ambtenaren. Inmiddels is de wind gaan liggen. Jacobi trad twee jaar geleden terug als fractievoorzitter en over enkele weken is het over en uit. Liwwadders loopt met Lutz Jacobi enkele zaken nog eens na tijdens een gesprek in restaurant Post Plaza omlijst met koffie en bitterballen. ‘Ik denk dat ik niet meedoe aan de campagne.’

‘Voor één rondje wilde ik wel meedoen in Leeuwarden. Ik wilde mijn ervaring die ik in de Tweede Kamer heb opgedaan overbrengen naar de raad toe. Ervaringen in de breedte. In de Kamer is dat al gauw twaalf uur per dag mensen bellen en ontvangen en dingen regelen voor het debat. In de raad verwacht je dat het allemaal dichterbij de burger zal zijn, maar dat is niet waar. De ambtenaren hier ken ik niet. In Den Haag kwam ik ze voortdurend op de gang tegen en viel er het een en ander te regelen, je informeert even hoe iets zit. Hier in Leeuwarden gebeurde dat niet. In mijn portefeuille zit de wmo. Ik heb er acht moties tegenaan geknald en vervolgens vroeg ik me af: wat gebeurt er nu mee? Het valt allemaal een beetje tegen. Of ik er nog lol in heb? Nee.’

‘Ik ben al snel gestopt met het het fractievoorzitterschap, het presidium en de agendacommissie. Dat is mijn ding niet. Ik heb de afgelopen tijd bijna geen kiezer gesproken. Ik dacht dat het hier in Leeuwarden gelijk zou zijn aan de werkwijze in de Tweede Kamer. Ja, je kunt zeggen: dat is onnozel. Het bellen met het centrale nummer is ook zoets. Probeer het maar. Ik heb het geprobeerd. Soms zit je twintig minuten te wachten. Ja, dan kun je zeggen: de raad is de baas. Verdomme, het moet anders. We experimenteren nu met de Andere Overheid. Ik wil niet teveel kanalen, maar als je ziet hoe mensen door ambtenaren worden behandeld. Je kunt

dreigen met ontslag of het geven van een waarschuwing. Je kunt afspraken maken, maar je ziet ambtenaren die in de loop der tijd niet veranderen. Die zouden het zich moeten aantrekken.’

‘Je krijgt steeds meer te maken met protocollen en juridisering. Alles wordt ondergeschikt gemaakt aan regeltjes. De wmo is een grote regeltjesfabriek. Ik vind dat je je constant moet afvragen: wat is de beste oplossing voor de mensen? We lopen aan tegen armoede, verslaving en laaggeletterdheid. Dat loopt dwars door sociale zaken heen. Sjoerd Tolsma, de baas van Amaryllis, is het wel met me eens. Wat wel is gelukt, is het opbouwwerk. Daar heb ik voor geknokt en het binnengesleept. Doe me nog eens een stuk of twintig opbouwwerkers. De meeste hulpverleners zijn 45 minuten bezig met de administratieve verwerking per persoon. De armoedeproblematiek moet hoog op de agenda, wat moet een gemeente anders doen? We beginnen nu met het inschakelen van ervaringsdeskundigen. Nee, dat moet geen vrijwilligerswerk zijn. Ze moeten regulier worden betaald. Het minimumloon is gewoon te laag. Je moet mensen de ruimte geven om iets bij te verdienen. We zitten op gemeenteniveau gewoon te kloten. Die ruimte of kwijtschelding is geen beloning voor slecht gedrag, ze hebben boete op boete gekregen.’

‘DE WONINGCORPORATIES BOUWEN TE WEINIG. WE MOETEN ER ALLES AAN DOEN OM HIER BEWEGING IN TE KRIJGEN. NIET OVERAL NATUURLIJK. WE MOETEN ZE NIET LATEN BOUWEN IN GROU BIJ HET ZEILSTRANDJE AAN HET PIKMEER. IK ZIT OP DE LIJN VAN SIJE VAN DER MEULEN. VROEGER HAD JE EEN SOCIALE VERHUURORGANISATIE EN EEN ZIEKENFONDS. VOOR EEN ZIEKENFONDS HEB IK ME OOK STERK GEMAAKT. IS NIET GELUKT.’

De raad moet worden versterkt. Je bokst op tegen dertienhonderd ambtenaren

DE VOGELS IN DE HOUNSPOLDER REDDEN ZICH WEL

‘De Hounspolder blijft intact. Je kunt daaromheen bouwen. Dat dossier is vijftien jaar oud. De mensen die protesteren hadden eerder aan de bel moeten trekken. Er liggen dossiers van hier tot Tokio. Ze komen nu op het allerlaatste moment. Over de andere vogelweiden hoor ik ze nooit. Als je onder de juiste voorwaarden bouwt, dan is er niks aan de hand. Niet alleen de afstand tot de polder is zaligmakend. Ze roepen te laat: help, help, help. Ik ben ambassadeur van de weidevogels. Deze vogels redden zich wel.’

‘Burgemeester Buma is meer voorzitter van de veiligheidsregio dan burgemeester van Leeuwarden. Ik zeg er verder niks over. Met het voormalige kamerlid Jan Schuurman Hess ben ik een tijdje opgetrokken. We constateerden dat we in een wereld leven die gedomineerd wordt door macht en geld. Daar kom je zelfs als Tweede Kamerlid niet tussen. Je kunt goede ideeën hebben maar mensen zullen dit moeten veranderen. Nee, over het snelle opstap-

pen van PvdA-fractievoorzitter Marijke Roskam zeg ik niks. Ik denk dat je wel weet hoe ik daarover denk.’

TREK DE HUISJESMELKERS AAN HUN HAREN

‘Mensen worden slachtoffer van het systeem. Ik moet beter met mijn energie omgaan. Ik ben ongeveer dertig uur per week met het raadswerk bezig. De raad moet worden versterkt. Je bokst op tegen dertienhonderd ambtenaren. Ja, daar hebben we zelf de hand in, dat klopt. We moeten veel steviger handelen. Trek die particuliere huisjesmelkers naar het stadhuis. We moeten met je praten. Je moet ze aan hun haren erbij trekken en ze op de feiten drukken. Naming and shaming. De wethouder heeft hier een taak in. Dat moet veel beter. De gemeente betaalt mee aan hun inkomens.’

‘Nee, ik denk niet dat ik meedoe met de campagne. Je moet ruimte geven aan een ander. Ik ben ook geen lijstduwer. Weg is weg. Het raadslidmaatschap is niks voor mij. Waar gaat het over?’

WILT U DIT JOURNALISTIEKE
INITIATIEF STEUNEN?
BEZOEK DAN ONZE WEBSITE
WWW.LIWWADDERS.NL

FEMKE MOLENAAR

Ik heb vaak gedacht:

Door Andries Veldman • Foto Simon van der Woude

IK STOP ERMEE

‘De eerste twee jaar als raadslid waren pittig. Ik heb vaak gedacht: ik stop ermee. Waarom? Je moet altijd aanstaan en kunt door een ander meteen ergens op worden afgerekend. Overal moet je een mening over hebben. De relatie met mijn mobiele telefoon is ook ingewikkeld. Je krijgt bedreigingen. Vier maanden heb ik politiebewaking gehad. Voortdurend ben ik op zoek naar het evenwicht.’ Een gesprek met Femke Molenaar, gemeenteraadslid en lijsttrekker van GroenLinks.

Dat evenwicht heb je nog niet gevonden?

‘Nee, dat klopt. Wel ontdekte ik dat ik waardevolle bewegingen in gang kan zetten. Ik ben nogal begaan met de hashtag hoe dan? Vragen die ik stel zijn: waarom doen we het altijd zo? Hoezo hoort dat zo? O, waarom dan? Als ik denk dat het anders kan, dan laat ik dat weten. Ik probeer er altijd, en dat is die waardevolle beweging, een stukje rechtvaardigheid in te krijgen. Als ik na mijn vragen te maken krijg met onvoldoende argumenten of zaken zijn niet praktisch of niet eerlijk geregeld, ja, dan moeten we het er even over hebben.’

‘Ik merk uit ondervinding hoe ingewikkeld politiek is en hoe de gemeente werkt. Hiertegenover aan het Emmaplein was, dacht ik, een hondenuitlaatplaats. Ik dacht: maak daar toch eens iets meer van en zat te denken aan een moestuin voor de buurt. Dat heeft me een dikke twee jaar gekost. Het bleek een stukje grond te zijn bestemd voor een brugwachterswoning voor een brug die nooit gebouwd is. Dan zie je hoe lastig het is om iets voor elkaar te krijgen. Eigenlijk zijn er maar een paar mensen van die 128.000 inwoners van deze gemeente die de juiste wegen weten te bewandelen.’

‘Veranderingen die ik heb kunnen realiseren nu ik aan het roer zit? De gemeente wilde collectief Antillianen weren. Met mijn achtergrond bij Tumba, mijn baan is wegbezuinigd, raakte mij dat meteen. Het stond precies zo in de stukken. A: Antillianen bestaan niet, het zijn Caraïbische Nederlanders en B: het is wettelijk niet toegestaan om zoiets te doen. Onze burgemeester, hoe heet hij ook alweer, ik ben zo slecht in namen, ja, Crone, die had dat in zijn portefeuille. Hij snapte niet dat ik daar zo’n punt van maakte. Er is een congres over gehouden met John Leerdam (oud-PvdA Tweede Kamerlid) als spreker. Mijn eerste motie ging over Afghanistan.’

Toen zei het college: daar gaan we niet over. ‘Ja. Inderdaad. Je wordt geacht overal een mening over te hebben, maar hierover niet, tenminste niet in de raad. Dat is erg wennen. Soms zeg ik als me iets gevraagd wordt: google het zelf even, ja. Mijn motto is: niets over ons zonder ons. Van Lutz heb ik overigens geleerd dat we overal over gaan.’

‘GroenLinks bestaat uit verschillende typen mensen. Dat gaat van oude PSP’ers en boomknuffelaars tot halve wetenschappers die helemaal in de energie zitten en van idealisten en ervaringsdeskundigen tot doeners en denkers. De ene periode wordt er meer naar de ene groep geluisterd en de andere periode naar de andere. Ik neem mijn eigen ervaringen mee naar de raad, die laat ik meewegen bij mijn beslissingen. Ik heb mijn portie shit wel gehad. Met klachten van de pressiviteit ben ik opgenomen geweest in het Jelgerhuis. Daar hebben ze mij geleerd hoe ik de signalen herken om er vervolgens goed mee om te kunnen gaan. Anderen in de fractie laten hun ervaringen ook meewegen. Petra Vlutters is woordvoerder voor het armoedebeleid, die hoef je daar niks over te vertellen. Armoede, zorg en

huizen zijn verdienmodellen geworden. Petra weet precies hoe je de armoede moet aanpakken: door ervoor te zorgen dat mensen meer geld krijgen om te besteden. Simpel toch? Dat vermindert direct de stress. Je ziet meteen verbetering.’

Hoe dan? Armoedebeleid blijft steken in onderzoeken en voornemens. Wethouder Hein Kuiken (PvdA) laat nu weer iets onderzoeken. Een man met een uitkering vertelde me net toen ik vroeg of hij de laatste vier jaar een euro rijker is geworden: alleen de organisaties die dit ontwikkelen zijn rijker geworden. Petra Vlutters staat overigens nu wel laag op de kieslijst, net als Andries Bergsma.

‘Ik weet niet hoe dat kan. Ik hou me bezig met orde en veiligheid, de wmo en de inclusie agenda. Wat dat is? Die inclusie agenda moet iedere gemeente volgens het verdrag van de Verenigde Naties opstellen. Het moet een onderdeel zijn van het DNA

‘ALS JE NIET GEHOORD WORDT, GA JE SCHREEUWEN. ALS EEN AMBTENAAR MET JOU IN GESPREK GAAT, MOET DIE NIET VAN DE KOOK RAKEN ALS ZIJN GESPREKSPARTNER AGRESSIEF WORDT. ALS DIE BURGER VERVOLGENS HET STEMPEL AGRESSIEF KRIJGT, DAN GA IK TOTAAL OVER DE ZEIK. MIJN VADER ZEI ALTIJD: JE MOET SLIM ZIJN OM TE WETEN HOE DOM JE DOET. IK HEB VOORGESTELD OM GEEN CAMPAGNE TE VOEREN. VIER JAAR LANG WORD JE NIET UITGENODIGD BIJ BURO DE VRIES VAN DE OMROP, EN DAN NU INEENS WEL?’

van iedere gemeente. Iedereen doet mee, mensen met en zonder beperking. Ik heb vijftwintig keer gebeld met 14058, het algemeen nummer van de gemeente Leeuwarden, om te weten te komen hoe het zat met die inclusie agenda die voor 1 januari

twintig jaar van een uitkering leeft, van alles heeft geprobeerd. Daar zie je het weer misgaan nu hij door de gemeente weer in een traject wordt gezet. Daar word ik toch zo kwaad van. Een op de zes werkenden kampt met een burnout. Die stress!’

We hebben de maatschappij zo godallemachtig ingewikkeld gemaakt

2019 moest worden opgesteld. Na al dat gebel bleek: er zit niemand op inclusie. Ik heb veel bewondering voor mensen die dingen in hun wijk doen voor anderen. Ik kom net weg bij het bewonersbedrijf Heechterp-Schieringen met mensen als Nanda, Harold, Ed, Sabine en Ronald. Ik zie beweging, verbinding. Het is in ieder geval geen formulierenbende. Doen!’

‘Ik zie dat er stappen worden gezet, maar het is zo moeilijk om binnen een verkokerde organisatie iets te bereiken. Je hebt goede ambtenaren. Jet Brinker is een goede ambtenaar. Stephanie Verstraeten heb ik in mijn telefoon opgeslagen als mooi mens. We hebben de maatschappij zo godallemachtig ingewikkeld gemaakt. Dat zie ik in mijn mailbox allemaal voorbijkomen. Mensen die worstelen met belastingen en DigiD. De angst om als fraudeur te worden weggezet, de angst om iets verkeerd te doen heeft ons verlamd. Zo’n Ronald die

De PvdA voert campagne met met het inzamelen van bh's voor arme mensen.

‘Dat lost het probleem niet op. Het is een druppel op een gloeiende plaat. Ik ben geen politiek dier. Door een boek van Rutger Bregman werd ik wakker geschud. Word geëngageerd, zo luidde zijn oproep. Ik dacht: ja, ik moet wat doen! Actie, reuring. Toen ik mij aanmeldde bij GroenLinks vroeg de aanstellingscommissie wat ik als wethouder zou doen als ik via via te horen kreeg dat er een illegaal in de supermarkt werkte. Ik zei: dat weet ik niet. Maar als mens zou ik zeggen: niemand is illegaal. Stond ik op nummer twee op de kieslijst! Dat was even schrikken.’

Nu sta je op nummer één en je bent geen kandidaat voor een wethouderspost en laat een man voorgaan.

‘Dat is niks voor mij. Ik wist vier jaar geleden nauwelijks wat een wethouder was of deed. Ja, een man voor laten gaan. Hahaha.’

Advertorial • Foto Simon van der Woude

‘WIJ HEFFEN PAS HET GLAS BIJ BETAALBARE WONINGEN’

‘Waarom we op Gemeentebelangen zouden moeten stemmen? Omdat het een lokale partij is die specifiek gericht is op de gemeente, stad en platteland. Ik denk dat mensen de Haagse politiek een beetje zat zijn. Wat nou vernieuwing?’ Sigrïd Kaag (D66) is toch enorm door de mand gevallen?’ Christiaan Okkema en Jan-Dirk van Ravesteijn zijn kandidaat-raadsleden voor Gemeentebelangen Leeuwarden. Ze vinden er geen doekjes om: lokaal betekent voor hen kiezen voor het beste voor de eigen burgers, los van politieke dogma’s uit Den Haag. ‘We zijn soms links, soms rechts en gaan vaak recht door het midden.’ Jan-Dirk van Ravesteijn: ‘We zoeken het compromis. Een aanval op de persoon vind ik verfoeilijk.’ Jan-Dirk van Ravesteijn (54) is acteur van beroep, maar werkt momenteel als klusser. ‘Ik heb dakkapellen gebouwd, vloeren gelegd en elektriciteit vervangen.’ Hij is ook trouwambtenaar. Christiaan Okkema (48) is financieel adviseur bij de gemeente Harlingen.

Jan-Dirk van Ravesteijn en Christiaan Okkema ruimen vuil (Van Ravesteijn doet dit iedere ochtend, dus niet alleen voor de foto)

‘Wij zijn kritisch op het Delta-plan, het grootschalig bouwplan voor de hele provincie als wisselgeld in ruil voor een hogesnelheidstrein’, zegt Okkema. ‘Er is niemand die ons hierover heeft geraadpleegd. Het wordt gewoon gedropt: 45.000 woningen bouwen!’ Jan-Dirk van Ravesteijn: ‘Je creëert hiermee een tweede Randstad in Friesland en een nieuwe kloof. Dat zie je nu al gebeuren. De randstedelingen kopen de woningen op waarin onze eigen burgers ook graag zouden willen wonen.’ Okkema: ‘Wij willen bouwen naar behoefte, dat klinkt toch logisch? Alleen gebeurt dat nu veel te weinig. We willen op meerdere momenten kijken naar de bouwontwikkeling en met de uitkomsten handelend optreden. De rest van de partijen stond te juichen.’ Met een glas wijn in de hand werd het plan geïntroduceerd. ‘Wij juichen wat minder en kijken het liefst nuchter naar de feitelijke ontwikkelingen. Onze burgers smachten naar betaalbare woningen. Als dat gerealiseerd is, heffen we het glas.’

Jan-Dirk van Ravesteijn: ‘Ik ben vooral geïnteresseerd in de menselijke kant van Gemeentebelangen, daarom heb ik me verkiesbaar gesteld. Iedere morgen loop ik met een emmer en een grijpertje om het huizenblok heen van mijn kantoor om vuil op te ruimen. Mondkapjes, blikjes en plastic bekertjes. Ik haal soms anderhalve emmer per dag op, in tien minuten. Hoe klakkeloos mensen iets weggooien, daar kan ik met mijn verstand niet bij. Waarom interesseert het mensen niet meer?, vraag ik me af. Waarom houden we onze stad niet netjes?’ Okkema: ‘We moeten inzetten op meer handhaving.’ Van Ravesteijn: ‘Een stap vooruit is makkelijker dan een stap achteruit. Het gaat om opvoeding en liefde voor de gemeente. Boosheid levert boosheid op. Dat ik meedoe aan Gemeentebelangen Leeuwarden heeft ook te maken met mijn kinderen. Die kijken onbekommerd de wereld in. Als ze me helpen met het opruimen rond het pand, wat ze met veel plezier doen, werken ze voor mij ontzuchtend. Ze snappen net als ik niet waarom mensen dit doen. Ik moet er wel om lachen dat ze het opruimen zo serieus en spelend

oppakken, maar het blijft triest. Het gaat erom respectvol om te gaan met je omgeving. Laatst klieperde iemand de asbak uit zijn auto leeg op straat. Dan zeg ik dat ik het hier net heb opgeruimd. Duiken ze weg achter hun petje.’

Okkema: ‘De raad heeft onlangs ingestemd om 5 miljoen euro ter beschikking te stellen aan achterstallig onderhoud: fietspaden, wegen en bruggen. Eigenlijk had dat bedrag miljoenen hoger moeten zijn. We willen ook de historische tien kilometer lange rozenkrans langs de rondweg weer terug. Op Facebook krijgen we hierover veel positieve berichten. We pleiten ook voor een openluchtzwembad. Aan het sentiment rond het opgeheven Nijlânbad hoef je niet voorbij te gaan. Als zo’n bad in Stiens en Gytserk kan, dan kan het hier ook.’

Jan-Dirk van Ravesteijn: ‘Het midden- en kleinbedrijf is de grootste motor van de economie. Dat wil men nog wel eens vergeten. Ik

Hoewel Gemeentebelangen Leeuwarden niet direct bekend staat als een groene partij laat het stemgedrag iets anders zien. Okkema: ‘We hebben ons sterk gemaakt voor het behoud van de Hounspolder bij Goutum. Nu wordt een kostbaar stuk weidevogelgrond opgeofferd voor vierhonderd huizen. Het meest schrijnend is nog dat de linkse partijen, met de mond vol van natuur, deze verkwaseling verdedigen door een futiel onderzoek aan te kondigen om de vogelstand te observeren. We hebben daarnaast een 1000-bomenplan ingediend. Nul steun hiervoor.’

heb groot respect voor de horeca-ondernemers hoe zij de moed erin houden. Ja, wij begrijpen het als u het moeilijk heeft, zegt Rutte. Onzin. Dat kun je helemaal niet snappen, wanneer je er midden in zit.’ Okkema: ‘We hadden het onlangs over armoedebeleid in de raad. Als je nooit armoede hebt ervaren, weet je niet waarover je praat. Eigenlijk zouden de bedrijven die winst hebben behaald in de crisis, de bouwmarkten en de supermarkten, hun collega-ondernemers moeten ondersteunen.’ Van Ravesteijn: ‘Dat doen ze niet. Het is nooit genoeg.’ Okkema: ‘De prijs van de crisis wordt betaald door de gewone burger.’ Van Ravesteijn: ‘Vergis je niet in de lasten van de ondernemer, iemand in vaste dienst nemen is levensgevaarlijk, mocht die ziek worden. Dat durven veel ondernemers niet meer aan. Ik had mazzel dat de medewerkers die ik aan het begin van de crisis die ik in dienst had ander werk vonden. Mijn artistieke werkzaamheden vielen helemaal stil. Gelukkig kan ik, als zoon van een timmer-

man, klussen uitvoeren. Na een berichtje op Facebook waarin ik mij aanbood tegen een redelijk tarief stroomden de opdrachten binnen. Dat is ook zo iets: dit land schreeuwt om vakmensen. We leven in een prestatiegerichte maatschappij waar we nu van terug komen. Die maatschappij is pats boem stilgezet. We hebben mensen nodig die met hun handen kunnen werken, managers zijn er voldoende. Handen aan het bed, daar gaat het om. Die mensen moet je goed faciliteren en ervoor zorgen dat zij hun functie op een prettige manier kunnen uitvoeren.’

Okkema: ‘We hebben veel deskundigheid in onze partij.’ Van Ravesteijn: ‘Dat vond ik aanvankelijk bedreigend. Ik vind dat je politiek begrijpelijk moet houden. Hou het bij eenvoud en zorg voor grote openheid. Maak het niet ingewikkelder dan het is. Maak het niet persoonlijk, anders sla je deuren dicht. Een verschil van mening hebben is niet erg als je maar goed met elkaar blijft omgaan.’

LIWWADDERS (STADSBLAD LIWWADDERS EN WWW.LIWWADDERS.NL)
ZOEKT EEN VRIENDELIJKE ADVERTENTIEVERKOPER (ZZP'ER, V/M)
INFORMATIE: 058-2133138 OF INFO@LIWWADDERS.NL

GOED ISOLEREN

Advertorial • Foto Simon van der Woude

IS MEER GELD WAARD

‘U kunt zich beter goed laten voorlichten nu alles wat te maken heeft met duurzaamheid een enorme vlucht neemt’, zegt Jan Remmelt Schoemaker, directeur NIVO Asbest en Milieutechniek & NIVO Isolatiezorg. ‘Wilt u uw energierekening flink omlaag brengen door goede isolatie, zorg er dan allereerst voor dat u met een vakkundig bedrijf te maken heeft. Gaat u voor de prijs, dan is, zoals het spreekwoord luidt: goedkoop vaak duurkoop.’ Hij ziet om zich heen wat er allemaal mis kan gaan bij het laten isoleren van een woning. ‘Soms krijgen we de vraag: wat is uw vierkantemeterprijs? Een standaardprijs geven is niet ons doel, we willen goed werk leveren en het beste rendement voor de klant realiseren. Dat is ons visitekaartje en een lange termijn gedachte.’

NIVO (voorheen NIVO Noord) bestaat dit jaar 30 jaar. Het werkgebied is Friesland, Groningen, Drenthe, Overijssel en Flevoland. Ooit gestart als een effectief schoonmaakbedrijf, inmiddels zijn er diverse specialisaties aan het hechte familiebedrijf toegevoegd. Na glas-, vloer- en gevelreiniging, asbest, renovatiesloopwerk en bouwherstelsteun zijn

de diensten van NIVO uitgebreid met het (na)isoleren van spouwmuur, daken en vloeren. Jan Remmelt Schoemaker vervolgt: ‘In het kort gezegd werken we bij NIVO samen aan een schonere wereld. En als je als consument wilt meewerken aan verduurzaming, dan betekent dat meer dan alleen het plaatsen van zonnepanelen en het installeren van een waterpomp. Wij inspecteren de woning voordat we de isola-

tieopdracht uitvoeren, om zo tot het beste resultaat voor de klant te komen. Elke besparing bij een klant is weer een duurzame stap voor een schonere wereld. En dat is de missie van NIVO’.

Het aanbod van de overheid om mee te doen aan de diverse subsidiemogelijkheden brengt ook risico’s met zich mee voor de consument. ‘Je ziet nu veel prijsvechters opduiken, die vaak

Wij willen een eerlijk advies geven met het beste resultaat

met onvoldoende kennis over de werking van isolatiemateriaal aan de slag gaan. Maar wat en hoe wordt de isolatie in de muur of onder het dak van uw woning gespoten? Die zaken worden vaak niet goed bekeken en toegelicht, met die partijen zou ik als klant toch voorzichtig zijn, zegt Schoemaker.

NIVO onderscheidt zich door naast een eerlijke offerte ook bouwkundige voorlichting in begrijpelijke taal aan de eigenaar van de woning te geven, want over dertig jaar willen wij nog steeds bestaan. Onze specialisten vragen en onderzoeken welk materiaal er al in de spouwmuur zit. Zitten er scheuren in de muren? Informatie die van belang is voor het beste rendement. ‘Onlangs kregen we te horen van een bewoner die meerdere offertes had aangevraagd: u bent de eerste die de offerte aan ons toelicht. Wij willen een eerlijk advies geven met het beste resultaat.’

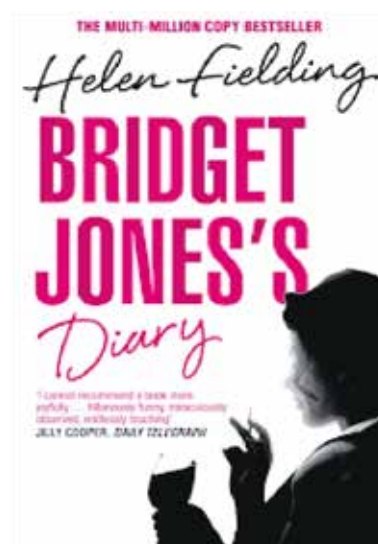
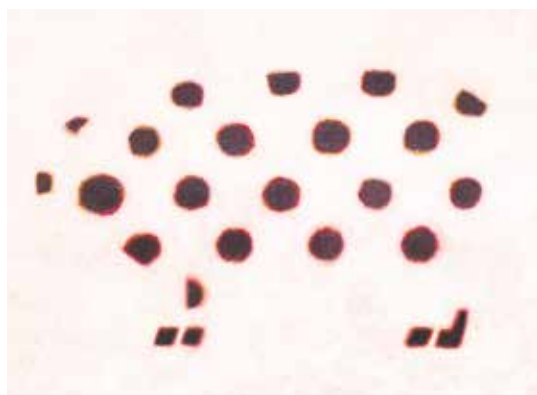
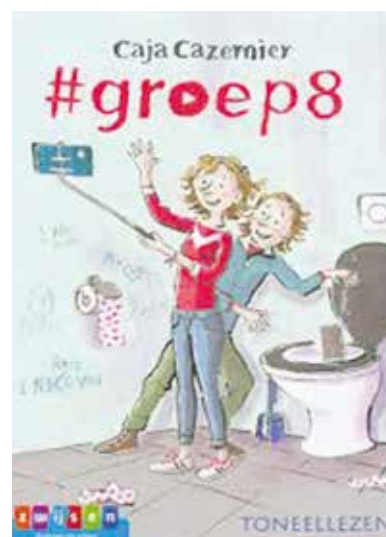
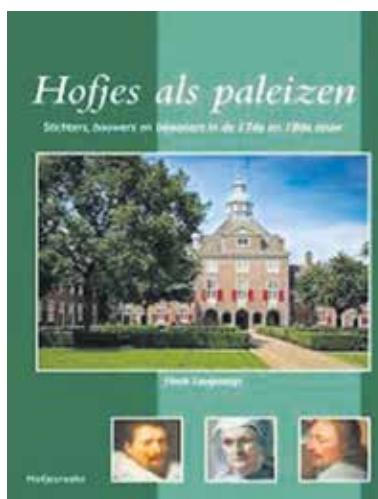
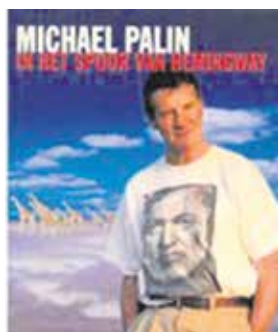
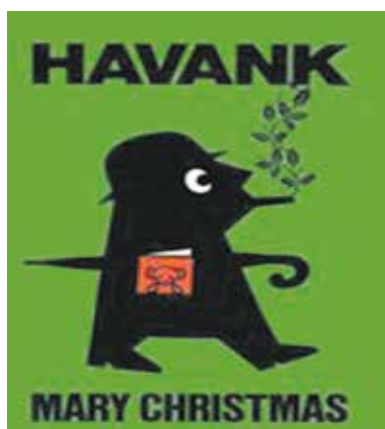
Bij NIVO werken twaalfhonderd (deels parttime) medewerkers, we zijn één van de grootste schoonmaakbedrijven in Noord Nederland. Onze kracht is de allround en specialistische vakkundigheid in het brede aanbod diensten. We vinden het super belangrijk om ons werk netjes af te leveren. Het komt dikwijls voor dat we na een isolatie opdracht ook weer een asbestsanering of gevelreiniging op hetzelfde adres kunnen uitvoeren. Dit gebeurt zowel particulier als bij onze zakelijke opdrachtgevers. We willen de beste zijn in onze diensten en de combinatie in dienstverlening zorgt voor een perfect totaalplaatje bij onze klanten. We kunnen het van A tot Z verzorgen, dan is onze klant altijd verzekerd van NIVO kwaliteit. Dankzij onze prachtige mix van collega’s kunnen wij deze kwaliteit garanderen. Wil je ook bij één van de diensten van NIVO werken? Kijk op werkenbijnivo.nl. Heb je interesse voor onze isolatiezorg voor je woning, www.isolatiezorg.nl.

DE RODE LOPER boekenpassage

WAAR IN OPGENOMEN ANTIQUARIAAT FRIESLAND VAN OKJE DE GROOT EN HYLKE HOUTSMA

EVEN EEN POTJE SCHAKEN? KOM LANGS!

ORIGINELE KUNSTWERKEN KIJKEN EN KOPEN VAN Jason Stuurhaan, Hilda van der Veen, Wauter van der Loos, Henriëtte ter Horst, Renee van Bezooijen, Anita Vogel, Anton Feddema, Simon van der Woude, Hanneke Fonteyn, Frans Meijer

Politiek Den Haag was dit jaar in de ban van de 'bestuurscultuur'.

Hebben journalisten ook invloed op die cultuur? De Volkskrant vroeg zich dit onlangs af en kwam tot enkele aanbevelingen. Wat de landelijke Volkskrant opwerpt, geldt dat ook voor Friesland?

Hebben journalisten ook invloed op de vermaledijde bestuurscultuur?

Door Andries Veldman

Je vraagt je als journalist soms af: wat is er aan de hand in bijvoorbeeld de gemeente Súdwest-Fryslân? Zien wij het als journalisten wel goed wanneer onze collega-journalisten achterblijven bij het opsporen van onverkijkelijke bestuurlijke zaken? Of is er iets anders aan de hand, zoals vertrekkend Nieuwsuur-hoofdredacteur Joost Oranje, alom gelauwerd, vaststelt in de Volkskrant? Joost Oranje zegt dat een nieuwsmidium niet snel de scoop van een ander overneemt. 'Dat gebeurt nu niet snel. Als het ene medium een schandaal onthult, dan wordt het soms slechts summier overgenomen.' Zelf vindt Oranje dat zijn nieuwsorganisatie Nieuwsuur veel te lang heeft gewacht met aandacht schenken aan de toeslagenaffaire. 'RTL en Trouw schreven al jaren over de toeslagenaffaire, voordat Nieuwsuur dat serieus oppakte. De belangrijkste les voor de toeslagenaffaire is alert te zijn op de onderwerpen die er écht toe doen. Ook al betekent het dat je achteraan aansluit en de concurrent volgt.' Oranje constateert in feite dat er een rare niet-journalistieke afweging wordt gemaakt door media.

Súdwest-Fryslân

Bij Liwwadders zien we iets dergelijks bij onze artikelen over de gemeente Súdwest-Fryslân. Voor die artikelen spraken we met een twintigtal personen binnen en buiten de gemeentelijke organisatie. We ontvingen brieven en mails. We werden gebeld door enkele personen die uitgebreid vertelden over hun ervaringen met leden van het college en ambtelijke top van de gemeente Súdwest-Fryslân. Ook ontvingen we een zeer uitgebreide, pikante brief die we vanwege de anonimiteit terzijde hebben gelegd.

Jannewietske de Vries

Het resultaat van dit onderzoek door de relatief kleine mediaorganisatie Liwwadders heeft u kunnen lezen op onze website www.liwwadders.nl Het heeft ons verbaasd dat een gezaghebbende, of wat hier nog van over is, Leeuwarder Courant niet of nauwelijks de onderwerpen heeft geagendeerd waarover wij hebben bericht. Ook de andere mediaspelers, Friesch Dagblad en Omrop Fryslân, in deze provincie bleven stil. Alleen wanneer burgemeester Jannewietske de Vries aankondigt stappen te zullen ondernemen tegen Liwwadders volgt er een bericht. Of de aangekondigde stappen door de burgemeester ook daadwerkelijk worden ondernomen, daarover blijven lezers en luisteraars in het ongewisse.

Friese media

Het kan naar ons idee niet zo zijn dat deze Friese media, met een veel grotere journalistieke capaciteit, de signalen die wij hebben opgevangen en waaruit onze publicaties zijn ontstaan niet hebben gehoord. Ook bij deze mediaorganisaties hebben

benadeelden aan de bel getrokken. Er moeten derhalve binnen de redacties krachten aanwezig zijn die publicaties over de misstanden die we optekenden, en waarvan een deel nog in onderzoek is, hebben verhinderd.

Opmerkelijk

Daarnaast is het, we blijven bij de Leeuwarder Courant, tenslotte naar eigen zeggen Hoofdblad van Friesland, hoogst opmerkelijk dat bijvoorbeeld de berichtgeving over het rapport over het sociale werkbedrijf Empatec overgoten wordt met een uiterst brave saus. Ook het plotselinge vertrek (en zijn nieuwe provinciale positie: hoofd stikstofproblematiek, dat laatste zou alleen al aanleiding moeten zijn voor een nadere kennismaking met de D66'er) van Pieter Zondervan, de hoogste ambtelijke baas van de gemeente Súdwest-Fryslân, is nergens van een commentaar voorzien.

Stella van Gent

Dat een en ander toch niet helemaal lekker zit bij de krant kan worden opgemaakt uit een commentaar in de LC van Irene Overduin (woensdag 29 dec.) die stilstaat bij de handelswijze van Stella van Gent, oud-wethouder van de gemeente Súdwest-Fryslân, tijdens de verhoren over Empatec. In haar commentaar zegt ze over Van Gent: 'Van Gent staat nu als gemeentesecretaris aan het hoofd van de ambtenarij in Harlingen. Een leider die het eigen falen camoufleert door ambtenaren aan de wolven te voeren, kan geen overtuigende leider zijn.' Het is moeilijk anders te concluderen dat dit hogere bestuurslagen raakt.

Arno Brok

Dat commissaris van de koning Arno Brok niet stil heeft gezeten wat betreft de positie van gemeentesecretaris Pieter Zondervan en dat burgemeester Roel Sluiter van Harlingen zijn invloed heeft aangewend om Stella van Gent te gerieven, lijkt evident en had in de reguliere media aanleiding moeten zijn tot uitgebreide journalistieke artikelen. Maar hier loopt het vaak anders. Dat zien we bijvoorbeeld opnieuw in Súdwest-Fryslân. Dat pr-vrouw Marijke Roskam, die op een beschamende wijze voortijdig afstand nam van haar zetel in de provinciale staten van Friesland en nu een gooi doet naar het wethouderschap in de gemeente Súdwest-Fryslân, bestuurd door haar protégé burgemeester Jannewietske de Vries, zou meer dan normale aandacht verdienen, tenminste als we het bestuur daar nog een beetje serieus willen nemen.

De vraag aan het begin was: hebben journalisten ook invloed op de vermaledijde bestuurscultuur? Jazeker, door gewoon hun werk te doen en vragen te stellen bij zaken die verbazing wekken.

ZIN IN EEN LEUKE CREATIEVE WORKSHOP?

Op zondag 13 maart en zondag 17 april wordt er in Passage De Rode Loper een workshop 'Friese Tegeltjes' gegeven.

Op een stukje foamboard van 13 bij 13 cm maak je een kleurige afbeelding, bijv. een vogeltje, en in de hoeken teken je de originele Friese ossenkopjes. Het vogeltje, of een ander dier, knip je uit papier of stof, en dat plak je op het foamboard. Daarna kun je nog allerlei extra versieringen aanbrengen.

Je hoeft geen ervaring te hebben en je wordt goed begeleid door twee docenten, Renée van Bezooijen en Hilda van der Veen. Erg leuk om te doen en het resultaat zal je verbazen, het lijkt op een echt Fries tegeltje!

PLAATS: SINT JACOBSSTRAAT 32, LEEUWARDEN

TIJDSTIP: 14 TOT 16 UUR

KOSTEN: 10 EURO, CONTANT TER PLEKKE TE VOLDOEN

OPGAVE: R.V.BEZOOIJEN@GMAIL.COM. GEEF DUIDELIJK AAN VOOR WELK VAN DE TWEE DATA JE KIEST.

derode + looper
ArtFair

OP VRIJDAG 1, ZATERDAG 2 EN ZONDAG 3 APRIL WORDT DE EERSTE RODE LOPER ARTFAIR GEORGANISEERD.

WERK VAN VERSCHILLENDE 'PASSAGE-KUNSTENAARS' WORDT GETOOND IN DE BOEKENPASSAGE TUSSEN SINT JACOBSSTRAAT EN GROTE HOOGSTRAAT.

ANDERE KUNSTENAARS DIE WILLEN EXPOSEREN KUNNEN CONTACT OPNEMEN MET ORGANISATOR HILDA VAN DER VEEN, TEL. 06-53731386.

Door André Keikes • Foto André Keikes

EEN KWARTJE VOOR EEN DAG, BETAALD PARKEREN

Nooit meer zo lekker geparkeerd als op de dag van mijn rijexamen. Klein straatje, een stuk of wat parkeerhavens evenwijdig aan de rijweg achter elkaar, hier en daar een auto. Niet ver van Bar Cambuur aan de Insulindestraat, waar iedere rij-examenkandidaat toen geacht werd langs te komen. Boven deed je theorie, even later stapte je in voor de deur.

De examinerator wijst me de plek, waar ik achteruitrijdend moet 'inparkeren'. Je hebt tijdens zo'n examen toch al de neiging om een soort bravoure in te zetten, tenzij je hebt gekozen voor de stiknerveus-variant, dan niet, dus zet ik 'm in de achteruit en geef een sjoer aan het stuur. Natuurlijk zonder me al te veel te bekommeren om de nooit begrepen wiskundige opmerkingen van de rij-instructeur, iets met diagonalen en snijpunten. Omdat de parkeerhaven iets lager geplaveid was dan de rijweg, rolt de wagen er in als een balletje in een golfholletje, nog wat nawiebelend.

We waren beiden beduusd, de examinerator hijgde zwaar, maar kon er niks van zeggen. In dit leven viel er gewoon niet beter te parkeren. En zo vlot ook. Ik heb daarna met het rijbewijs op zak altijd de voorkeur gegeven aan insteekhavens. Anders beneem je jezelf het fijne geloof dat je geweldig goed kunt fileparkeren. Gelukkig zijn er tegenwoordig ook niet meer zo veel van die achter elkaar gelegen parkeerhavens. Ik word er dus ook niet meer zo vaak toe verleid.

Parkeren is in onze tijd misschien een nog wel groter dilemma voor een automobilist dan het rijden zelf. Je kunt al rijdend in de file terecht komen, dat is naar en tijdrovend, maar verder is het gewoon een kwestie van steeds een beetje gas geven, soms schakelen en dan weer remmen. Dat valt goed te leren. Parkeren heeft aanzienlijk meer kanten en risico's. Technische risico's, maar ook strategische en sociale. Om parkeerplekken wordt zoals bekend gevochten en dat vooruitzicht kan je intimideren.

Net als de uitgestrektheid van parkeerterreinen en -garages. Onder meer het Zaailand en de Oude Veemarkt stonden vroeger vol blik. Zo'n terrein oprijden is als het volle zee kiezen met een schip dat net de haven heeft verlaten. Je hebt je vaderland ernstig gegroet, bent vertrokken en nu vooruit. Voor je ligt een niet te ontkennen afhankelijkheid. Je schip moet het doen, weliswaar met een mens aan het roer, maar de elementen mag je nooit onderschatten.

Op de echt grote parkeerterreinen, doorgaans opgedeeld in vakken met nummers en letters,

heb je maar mee te gaan in de verplichte rijrichting, terwijl de op het oog deinende baren van die massa spiegelende autodaken aangeven dat er voorlopig geen haven in zicht is. De omvang van het terrein bij het Leeuwarder WTC is nog niks vergeleken bij Schiphol. Je komt wel vaak lopen-de mensen tegen, maar geen idee waar die vandaan zijn gekomen. Maakt ook niets uit, want dat zal een gevulde plek zijn. Mensen die met je meelopen zijn van groter belang, maar wat zij kunnen,

kun jij niet: tussen de rijen doorgaan. Achter je varen nog meer schepen, allemaal met een in de verte turende bemanning en een lading aan boord.

Schrijvers, in het gewone leven niet zelden ietwat timide types, vertellen in interviews opvallend vaak dat ze niet autorijden en geen auto bezitten. Dat heeft, al zeggen ze het er niet bij, ongetwijfeld ook met het parkeren te maken. Bij het binnenrijden van een parkeergarage bijvoorbeeld,

kom je in een andere wereld terecht en dat is nu juist het domein van schrijvers. Ze hebben er in dit geval echter geen enkele invloed op, maar realiseren zich ondertussen wel wat daar allemaal mogelijk is.

Multifunctioneel dus, zo'n groot parkeergebouw. Je draait naar een volgende etage, en nog een, zodat je al snel wat draaierig wordt, je rijdt tussen de vele al geparkeerde auto's door, schrikt in het vieze licht dat daar altijd

DE RODE LOPER boekenpassage

TIENTALLEN NIEUWE BOEKEN

- * De Oude Patagonië-Expres door Paul Theroux
- * Tonio door A.F. Th. van der Heijden
- * De Hardloper Jack Kooistra door Klaas Jansma
- * Wim Kok door Marnix Krop
- * Juliana door Jolande Withuis
- * Heineken, een leven in de brouwerij door Barbara Smit
- * Het Ravijn door Max Pam
- * Pekinggeend bij nacht door Sylvia Witteman
- * Lotgevallen van een beddenverkoper door Michael Kumpfmüller

Heeft u nog oude (kapotte) gouden of zilveren sieraden?
Ze zijn veel geld waard!!

Kapot, versleten, onbruikbaar, wij bieden u een eerlijke sloop prijs.

Gouden en zilveren sieraden en munten kopen wij in voor een samen met u te bepalen prijs.

Kom vrijblijvend langs.

GJ VAN ARK
JUWELIER

Nieuwestad 18-20 Leeuwarden 058 212 92 91

www.gjvanarkjuwelier.nl

DONDERDAGAVOND KOOPAVOND GEOPEND

ZO BEGON

Het valt nog mee dat zo'n stem niet in de lach schiet

hangt steeds opnieuw van onoplettende overstekers of mensen die opeens met hun hoofd boven het dak van hun auto uitkomen. Je herinnert je op dat soort plekken onafgebroken talloze rotsènes uit thrillers met dubieuze transacties, achtervolgingen, door eng accent onverstaanbare, akelige mannen, bloed op muren en vloeren, vastzittende liften, gekrijs van slachtoffers van het een of ander, zodat je je wel permanent goed moet blijven inprenten dat je je gewoon aan het Hoeksterend of in de Klanderij bevindt. Waar de afrekeningen gelukkig beperkt blijven tot de betaalautomaat bij de ingang.

Maar ook parkeren op grote pleinen kan tot confrontaties leiden. Waar ooit Aegon een groot kantoor neerzette en nu studenten wonen, moest je in de jaren daarvoor soms lang rondjes rijden voor je een plekje vond. Dat deden er echter meer. Je kon vanaf de ene kant een met witte lijnen gemarkeerd parkeervak oprijden en een ander vanaf de andere kant. Wie moest er dan wijken? Beiden waren er van overtuigd recht te hebben op het hele vak. Als de tegenstrever het opgaf, reed jij ook achteruit om te verdwijnen. Je had dan evenmin een parkeerplek, maar wel een mooie dag. Gratis en voor niets.

Je kunt je natuurlijk afvragen wat er nu helemaal mis kan gaan bij het neerzetten of weer ophalen van een auto. Daar is geen eenduidig antwoord op te geven. Eén paaltje kan genoeg zijn, weet ik na een achteruitrij-avontuur van slechts een halve minuut vanuit een uiterst krappe parkeerplek. Beneden, op de mini-parkeerplaats van het appartementengebouw, waar toch nog zeven auto's ingewurmd stonden, kon je feitelijk niet draaien, dus ging ik achteruit de bocht omhoog rijden. Ik weet nu: must nooit doen. Je maakt vaart, onvermijdelijk, maar kunt na vijftien seconden achteruit rijden natuurlijk niet zien dat er dertig centimeter uit de kant een geheel overbodig, maar stevig paaltje staat. Gat in de kont van je auto. Zulke dingen vermoed je niet bij het ontbijt. Toch komen ze voor. En dan dat commentaar van omstanders: Must die sukkel siën.

In de roman 'Het compostcirculatieplan' van Anton Valens staat ook zo'n incident. Valeska in het boek 'was erin geslaagd op een leeg parkeerveld de enige andere auto vol op de neus te raken. Als je zou proberen zoiets expres te doen, zou je het niet klaarspelen'. In dat boek is een blèrende navigatiestem de indirecte oorzaak. Als die een paar keer achter elkaar snerpend 'Keer om' roept, ga je vanzelf gehoorzamen. Het valt nog mee dat zo'n stem niet in de lach schiet als je brokken maakt.

Betalen voor het mogen neerzetten van je auto is gebruikelijk geworden sinds de jaren zestig. Daarvoor waren er nog niet zo veel auto's en kon je hem dus plaatsen waar je wilde. De hele Nieuwestad bijvoorbeeld stond langs de stoepen vaak gewoon vol. Bovendien telde Leeuwarden talrijke 'landjes' en vergeten hoekjes; nog oningevulde resten van oorlogshandelingen of gewoon achterstallig onderhoud. Denk aan het kleine, aan het Gouverneursplein grenzende stukje St. Jacobsstraat, waar nu Sundays, de Treinenpassage en De Rode Loper te vinden zijn of het terreintje van het Hoeksterend, waar nu een parkeergarage staat met Jumbo-supermarkt. Een beetje vergelijkbaar met het kleine terrein achter het Prinsesehof, waar eveneens bouwplannen voor bestaan.

Aangezien alles wat schaars is geld kan opbrengen, kwamen eerst de eenvoudige parkeermeter, een soort ratelende kookwekker (de laatste Leeuwarder exemplaren zijn nog te bezichtigen op de Oostergrachtswal), en later de betaalautomaat. Een kwartje voor een dag, dat was het wel. Eerst handig omzeild door de in elke stad en in elke generatie voorkomende handige jongens die nog wel een gratis plekje wisten, maar dat was snel voorbij.

De zogeheten blauwe zones werden in de jaren zeventig steeds verder uitgebreid, de tarieven schoten omhoog. Nu hebben we het punt bereikt dat de auto helemaal weg moet uit de centrale delen van de stad. Het ultieme rookverbod wordt spoedig een feit. En dan maar bidden dat de klanten willen lopen en fietsen.

Eens een Leeuwarder...

Tekst en tekening: André Keikes

Wat is nou precies een bekende Leeuwarder? Sterker: wat is een Leeuwarder? Er zijn zo veel varianten. Je hebt fulltime-Leeuwarders, deeltijders, freelancers, neo-Leeuwarders, post-Leeuwarders, interim-Leeuwarders en ook would-be-Leeuwarders. Ik ken zelfs een Leeuwarder te Lelystad, die consequent Liwwadders praat met zijn (niet in Leeuwarden geboren) papegaai.

Ik teken ze in ons aller biotoop: de straten en stegen, kades, pleinen, huizen en gebouwen van deze stad. Ook stadgenoten die ons ontvallen zijn, maar door gerichte gebruikmaking van ons geestesoog blijven voortleven in de wereld van nu. Een Leeuwarder is, laten we het daar op houden, iedereen die 'wat heeft' met Leeuwarden. En verder geen gemopper, geklaag of kritiek op mijn keuze, die is wat-ie is, al had het natuurlijk ook een totaal andere selectie kunnen zijn.

DEEL 4

Lily Jepma

Bijna honderd jaar al bestaat Bierhuis Lampje aan de Oostersingel. En wie de onverstoorbare kasteleinse is, is hier geen vraag: Lily Jepma. Zij is natuurlijk niet even oud als het café, maar haar staat van dienst is niettemin respectabel. Ze kent iedere vaste bezoeker, en dat zijn er veel, verwelkomt even gemakkelijk nieuwkomers, peilt geregeld de biervoorraad, want bier komt hier uit de fles en niet uit een tap, houdt een oogje op het biljart, regelt de jaarlijkse festiviteiten, weet kortom wat iedereen nodig heeft. Of dat nu bier, dikke soep of een woord van bemoediging is.

Oostersingel

**DONATEURS ZIJN BROODNODIG
VOOR GOEDE JOURNALISTIEK**

DOE MEE, DONEER! KIJK OP WWW.LIWWADDERS.NL

BESTUUR MULTI FUNCTIONEEL CENTRUM DE SKALM:

VERBOUW DE SKALM IS GESTART

Door Andries Veldman • Beeld Anton Feddema

EN WETENS KLEM TE ZETTEN

Na een forse vertraging gaat, als alles meezit, het multifunctionele gebouw, het voormalige gemeentehuis van de opgeheven gemeente Leeuwarderadeel, in het hart van Stiens over enkele weken open. Maar nu al is duidelijk dat de gebruikers, zoals de biljarters, bezoekers van de bibliotheek, welzijnsorganisatie Amarylly en tal van anderen, niet krijgen waar ze op hoopten. Het gebouw wordt met horten en stoten in een ruzie-achtige sfeer opgeleverd. Het budget is te krap en er wordt onvoldoende rekening gehouden met de gebruikers, vindt het bestuur.

De relatie tussen de gemeente Leeuwarden en het inmiddels afgetreden bestuur van De Skalm is op een dieptepunt beland. Wethouder Hein de Haan (PvdA), verantwoordelijk voor dit bouwproject, en het bestuur van De Skalm staan lijnrecht tegenover elkaar. Daar waar wethouder De Haan naar buiten toe optimisme uitdraagt maar tegelijkertijd beschuldigingen uit dat De Skalm 'gouden kranen' wil en de twee onderhandelende bestuursleden schoffeert ('jullie zijn vervelende mannetjes'), zeggen de inmiddels opgestapte bestuursleden dat met de gemeente Leeuwarden geen afspraken te maken valt. De

trieste ontwikkelingen rond De Skalm vormen het bewijs dat de geschiedenis zich herhaalt. Parallellen met de onverwikkelijke gang van zaken rond de verbouw van Neushoorn en de Blokhuispoort doemen op. Grootchalig bouwen en verbouwen betekent in Leeuwarden: te optimistische calculaties, halfbakken werk, ruzie en uiteindelijk het bijpassen van tonnen euro's uit gemeenschapsgeld.

PITTIGE BRIEF

In de zomer van 2021 kwam er al een pittige brief naar buiten (hier te lezen) waarin duidelijk werd dat de relatie tussen het bestuur van De Skalm en de gemeente Leeuwarden ernstig te wensen

overliet. Het bleek niet de eerste waarschuwing aan het adres van de gemeente te zijn. Al in een

mail van 14 november 2019 waarschuwde projectmanager Hylco Wijbenga, ingeschakeld door

De Skalm, voor naderend onheil wanneer afspraken niet zouden worden nagekomen.

Optimistische calculaties

Verhaal zonder kop en staart

Bijlsma en Bij de Leij: Het bestuur heeft de boel

'De Skalm gaat failliet', die mededeling kreeg Johannes Bijlsma op de tennisbaan in Stiens in 2017 te horen van Harm de Kroon, werkzaam geweest binnen de landbouworganisaties Friese Mij en NLTO en later wethouder in de gemeente Leeuwarderadeel voor de PvdA. De Kroon noemt zich 'een praktische sociaal-democraat.' Bijlsma kon na die mededeling niet vermoeden dat zijn tennismaat Harm later nog een opmerkelijke en bedenkelijke rol zou gaan spelen in wat zou uitgroeien tot dossier De Skalm. De Kroon bleek op zoek te zijn naar een nieuw bestuur die het afgaande tij zou moeten zien te keren. Of dit niet wat was voor Bijlsma? Weldra stond Bijlsma aan de lat voor de exploitatie. Samen met nieuwe bestuursleden zetten zij veel vrije tijd in voor het gebouw en de bezoekers. 'Wy ha de boel skjin feie', constateren Bijlsma en Bij de Leij bij het tonen van de opbrengsten van de jaren 2016 tot 2021. Er staat weer geld op de bank. Van min 19.928 euro in 2016 ging de exploitatie naar een plus van 8239 euro in 2021, met uitschieters van 44.075 euro (2019) en 41.044 (2020).

VERHUIZING

Al snel na hun aantreden beseffen de nieuwe bestuursleden, inmiddels geconfronteerd met de wens van de gemeente Leeuwarden om De Skalm te laten verhuizen naar het oude gemeentehuis, dat ze deskundigheid moeten inhuren om tegenwicht te bieden aan de gemeente, willen ze het beste realiseren voor hun gebruikers. Om het traject voorspoedig te laten verlopen wordt Hylco Wijbenga van het bureau HHYPP uit Leeuwarden in de arm genomen. In september 2019 gaat hij aan de slag. Wijbenga is geen toevallige passant in dit bouwtraject. Wijbenga werd door het bestuur van de bibliotheek, onderhuurd in De Skalm, voorgedragen omdat hij als oplosser van problemen bij de verhuizing van de Leeuwarder biblio-

theek naar de Blokhuispoort (via een pop-up bieb in winkelcentrum Zaailand) betrokken is geweest. Hylco Wijbenga kent als geen ander het dramatische dossier Blokhuispoort, en is bekend met het klappen van de zweep.

INVENTARISATIEPROGRAMMA

Meteen na zijn komst stelt Wijbenga een inventarisatieprogramma van eisen op voor de gebruikers van De Skalm, dbieb (bibliotheek), Amarillys en andere gebruikers. In het document van vijf pagina's schetst hij de eisen waaraan het vernieuwde gemeentehuis in Stiens, de nieuwe locatie van De Skalm, zou moeten voldoen. Alle partijen hebben zo hun wensen. De bibliotheek, die zich vooral richt op jonge gezinnen, zoekt mogelijkheden

tot samenwerking op maatschappelijk en educatief terrein, waarvoor ruimtes beschikbaar moeten worden gesteld en de ouderenbond wenst vier keer per jaar te vergaderen. Er wordt gedacht aan een VVV-functie, vertrekpunt van wandelroutes, ruimte voor theatervoorstellingen, danslessen en een depotfunctie voor PostNL. De huidige samenwerking met de muziekvereniging, lokale ondernemers, filmhuis en GGD (bloedprikken) ziet het bestuur graag voortgezet en uitgebreid. Jongeren willen hun eigen plek in de vernieuwde Skalm. Voor hen wordt een ruimte van 38m2 ingericht die ze graag zelf willen vormgeven. Het hart van het gebouw wordt gevormd door een horecavoorziening in een café-achtige setting met leestafels waarop kranten en tijdschriften liggen. Het zijn volgens het bestuur geen exorbitante voorstellen en het nieuwe centrum kan er straks jaren mee vooruit.

SPANNINGEN WORDEN ZICHTBAAR

Nog geen maand later worden tijdens een overleg op het Leeuwarder stadhuis de eerste spanningen zichtbaar als de inventarisatie van Wijbenga wordt besproken. Aan tafel zitten: wethouder Hein de Haan, ambtenaren Homme de Jong en Dirk Jan Kuipers namens de gemeente Leeuwarden; Johannes Bijlsma, Hendrik bij de Leij en Hylco Wijbenga namens hoofdhuur-

der De Skalm; Hans van der Veen en Hans Algra, namens de bibliotheek. Als het inventarisatieprogramma op deze donderdag 14 november wordt besproken blijkt dat er geen notulen worden gemaakt noch een afsprakenlijst opgesteld. Hierin wordt voorzien door Hylco Wijbenga, die nog dezelfde dag een verslag maakt. 'Dit document is cruciaal. Hierin wordt onder meer gesteld dat het bestuur uitgaat van een passende huurdersinrichting. Daarover kan geen misverstand bestaan.' Wijbenga, landelijk werkzaam voor grote projectontwikkelaars bij onder meer de revitalisatie van winkelcentra, kent de taal van zijn opponenten en doorziet hun berekeningen. Onthutst kijkt hij naar de ramingen van Peter Giezen uit Assen die door de gemeente Leeuwarden op het project is gezet. De ramingen zijn gemaakt op basis van het aantal vierkante meters en kengetallen. Dat is heel iets anders dan een gedetailleerd plan op basis van uitgewerkte werktekeningen. 'Giezen koos voor een totaal onjuiste aanpak.'

Tuininga: we willen geen losse eindjes De werkwijze van Giezen ligt in de lijn met die van wethouder Hein de Haan, die 2,05 miljoen van de raad ter beschikking gesteld heeft gekregen en blij is dat hij daarmee een project kan realiseren. Maar de inhoud van het project dan? Dat zien we later wel. Tijdens het open podium in

OM ONS WILLENS

GEBOUW MET VOLWAARDIGE BIBLIOTHEEK

De gemeente Leeuwarden laat als uitvoerder keer op keer grote steken vallen en bagatelliseert constructieve voorstellen, zo valt er vanaf het prille begin in diverse documenten te lezen. Men komt afspraken niet na, houdt weinig rekening met de toekomstige gebruikers en accepteert deskundige oordelen van technici over specifieke installaties niet of slechts gedeeltelijk. Wijbenga: ‘De gemeente beschouwt dit gebouw als een van de vele multifunctionele gebouwen die men in de gemeente heeft gebouwd die gedreven worden door vrijwilligers. Daarmee gaan ze al in de fout. Dit is een gebouw met een volwaardige bibliotheek en allerhande functies en beroepskrachten.’

OPDRACHT IN STRIJD MET RAADSBESLUIT

Liwwadders heeft de beschikking over vrijwel alle documenten, mails en brieven die door de diverse partijen zijn verstuurd. In de loop der tijd zijn er tientallen over en weer gegaan. Keer op keer dringt de gemeente bij het bestuur van De Skalm aan om de eindverantwoording over het

bouwproject op zich te nemen. Maar de bestuurders vragen zich af waar ze precies voor tekenen. Wil men verantwoordelijk zijn voor een gebouw dat op vitale onderdelen niet deugt en waarvoor men na tientallen jaren nog aansprakelijk kan worden gesteld? In januari 2021 geeft wethouder Hein de Haan opdracht tot sloop van een deel van het interieur en de start van de nieuwbouw zonder een door het bestuur van De Skalm getekend huurcontract. Deze werkwijze is in strijd met het raadsbesluit van 22 januari 2020 waarin staat dat er pas mag worden begonnen wanneer het definitieve huurcontract is ondertekend.

HENK DEINUM: JULLIE ZORGEN VOOR DRAAGVLAK, WIJ VOOR HET GELD

De bestuursleden Johannes Bijlsma (voorzitter) en Hendrik bij de Leij (penningmeester) kunnen zich goed de allereerste bijeenkomst over de plannen met de Leeuwarder wethouder Henk Deinum (PvdA) voor de geest halen. Het was in 2018. ‘Hij kwam ons met brede armgebaren tegemoet en zei: als jullie zorgen voor draagvlak, dan zorgen wij voor het geld. Er

was meteen de sfeer van oude jongens krentenbrood: wat kan er nog misgaan?’ Van alles, bleek al spoedig. Voordat het bestuur van De Skalm zich kon buigen over de plannen voor de verhuizing van het huidige gebouw en de complicaties die hier mogelijk aan vast zouden zitten, lag er al een gedetailleerd plan. Zonder overleg had wethouder Deinum zijn favoriete architectenbureau TWA van Bauke Tuinstra en Doeke van Wieren uit Burdaard, door sommigen aangeduid als het gemeentelijk architectenbureau, ingeschakeld om de tekeningen met de hernieuwde inrichting te maken. TWA presenteerde in juni 2019 het boekje ‘Ontwikkeling gemeentehuis Stiens’ waarin de transformatie in beeld en geschrift duidelijk werd. Zonder eerst gesproken te hebben met de toekomstige gebruikers kwam TWA met een eigen visie voor het gebouw. De geschetste grootschalige entree, het paradepaardje van de gemiddelde architect, van het gebouw was veelzeggend.

EEN VERHAAL ZONDER KOP EN STAART

De eerste klap is een daalder waard, moet Henk Deinum gedacht hebben, maar de verbazing

PARALLELEN MET BLOKHUISPOORT

Er zijn opmerkelijke parallellen te trekken tussen de verbouw van het oude gemeentehuis in Stiens en het culturele centrum De Blokhuispoort in Leeuwarden. Dit laatste gebouw, de voormalige strafgevangenis, zou voor het festijn Culturele Hoofdstad in 2018 gereedkomen om als paradepaardje te schitteren voor alle gasten die uit heel Europa de Friese hoofdstad zouden bezoeken om van cultuur op hoog niveau te genieten. Vlak voor het culturele festijn losbrak werden alle werkzaamheden in de Blokhuispoort stilgelegd. Het project kampte met een miljoenentekort, projectleiders werden fysiek bedreigd en aannemers gingen er met de staart tussen de benen vandoor. De bibliotheek was nog niet af, de voorzieningen voor hurende instellingen waren niet in orde en de binnenterreinen oogden haveloos. Vier jaar later is er nog steeds geen sprake van een sprankelende culturele parel in het centrum van Leeuwarden. Bewoners kampen nog altijd met haperende en niet goed afgestelde technische installaties, delen van het complex zijn nog steeds niet aangepakt en de binnenterreinen zien er nog altijd even haveloos uit als in de tijd dat er gedetineerden rondliepen. Een project goed afmaken staat niet op de prioriteitenlijst van het Leeuwarder college. Het college lijkt, op weg naar nieuwe projecten, met de rug naar de Blokhuispoort te staan.

bij het bestuur van De Skalm was groot. Eigenlijk was door de actie van de eigengereide wethouder de sfeer meteen grondig verpest. De moed zakte het bestuur, naast Bijlsma en Bij de Leij bestaande uit Roelof Keizer, Benne Akkerman en Emmie Snijder-Elgersma, in de schoenen. ‘Het was een tekening met een verhaal zonder kop en staart’, zegt Johannes Bijlsma. ‘Het was een groot, belachelijk voorstel’, vult Hendrik bij de Leij aan. Al snel werd duidelijk hoe het spel gespeeld zou worden. Ondanks de hier alom ingeburgerde kreet ‘mienskip’, waarmee men aangeeft dat plannen van onderop moeten worden gerealiseerd, was er al snel sprake van gemeentelijk powerplay, gepaard met onverholen minachting voor hen die uit een amateurpositie het beste met de gemeenschap voor hebben. De gemeente

Leeuwarden stelde zich op als machtswellusteling die alle haar ten dienste gestelde middelen optimaal ging gebruiken om gelijk te krijgen. De plannen van de wethouder moesten coûte que coûte worden uitgevoerd. Zo niet, dan werd de gang naar de rechter niet uitgesloten, zo werd de vrijwilligers te verstaan gegeven.

DIRECTEUR ANNE TIEMERSMA IS GEKLEINEERD EN GETREITERD

Gebruikers van het gebouw dienden zich maar aan te passen. Het was de wereld op zijn kop. Allengs werd duidelijk dat aspirant-huursders die een subsidierelatie met de gemeente hebben, weinig in de melk te brokkelen hadden. Ze zouden zich moeten schikken. Hen werd te verstaan

VERVOLG DE SKALM OP P. 19

Gespleten tong wethouder

Slapeloze nachten

schoongeveegd. Er staat weer geld op de bank

december 2019 van de gemeenteraad van Leeuwarden over dit onderwerp werd De Haan de wacht aangezegd. FNP-fractievoorzitter Jan Willem Tuininga hield de wethouder voor dat het plan moest kloppen en dat er geen genoeg zou worden genomen met losse eindjes. Dat blijkt toch ingewikkeld te zijn. Een extra toezegging van 100.000 euro voor het inrichtingsbudget gaat gepaard met snijden in het casco opleverniveau. Waardoor er eerder grotere problemen ontstaan dan er gaten worden gedicht, schrijft de projectmanager. Wat de ene hand geeft, pakt de andere af.

GA MAAR KOEKEN VERKOPEN. FLIKKER OP MET JE INRICHTING

In een poging om de vaart er in te houden schrijft De Skalm een brief aan Peter Giezen. Wijbenga gaat nog bij hem op bezoek in Assen.

‘Aangezien het geplande reguliere projectoverleg van woensdag 16 september 2020 zonder afstemming met De Skalm en/of haar vertegenwoordigers is gecancelled zien wij ons genoodzaakt hetgeen we met het projectteam wilden bespreken schriftelijk kenbaar te maken. Klaarblijkelijk wordt De Skalm niet als volwaardige gesprekspartner gezien. Het komt erop neer dat De Skalm geen vertrouwen heeft in de wijze waarop het project tot stand komt. Het belang van De Skalm staat nog steeds niet/onvoldoende centraal. Ondanks meermalige signalering

vanuit De Skalm aan o.a. de Gemeente Leeuwarden. In tegenstelling tot de taakstellende opdracht die de Gemeente Leeuwarden aan de deelnemende partijen heeft toebedeeld wordt het project onder leiding van PBG als zeer eenzijdig en niet transparant ervaren. Er wordt wel gezegd dat beide belanghebbenden een gemeenschappelijk doel bedienen, de praktijk wijst helaas anders uit.’

‘Bijna een jaar verder is er geen consensus bereikt ten aanzien van de inrichtingsplannen (De Skalm kan zich niet vinden in de plattegronden die afgelopen week zijn voorgesteld door PBG), is er nog steeds geen concept huurovereenkomst aangeleverd, is de opleverspecificatie c.q. het afwerkniveau onduidelijk en bekruipt het gevoel dat het project onderhavig is aan een grote financiële uitdaging.’

Wijbenga na zijn bezoek in Assen: ‘Hij ging uit van een cascogebouw. Geen podium, geen specifieke verlichting, geen investeringen in technische voorzieningen voor koeling en klimaatbeheersing en ook de ict-berekening was discutabel. Giezen is een zeer negatieve persoonlijkheid. Een man waar je niet vrolijk van wordt. Hij zei: Je gaat maar koek verkopen. Flikker maar op met je inrichting. Zijn verslag is toegeschreven naar wat De Haan wilde horen. De Skalm wordt beschouwd als het poppetje van de gemeente.’

ONGEZONDE POWERPLAY

Het is puur een machtsspel, zeggen betrokkenen. De gemeente heeft De Skalm en de bibliotheek aan een touwtje. De subsidies die ze ontvangen komen één op één overeen met de huur die ze moeten betalen. Van daaruit ontstaat een ongezonde powerplay. Niet doen wat wij zeggen? Dan geen subsidie! Voor de microfoon van Omrop Fryslân, voor de bühne, sprak De Haan in lovende woorden over het afgetreden bestuur van De Skalm. De bestuursleden Johannes Bijlsma en Hendrik bij de Lei waren allerminst verbaasd over de gespleten tong van de wethouder. Bijlsma: ‘Wij zijn weggezet als vervelende mensen, terwijl we vrijwilligers zijn. Homme de Jong zei: jullie frustreren de plannen. Hylco is betiteld als luis in de pels. Ik heb liever een eerlijke luis in de pels dan een oneerlijke ambtenaar.’ Bij de Lei: ‘We hebben hier slapeloze nachten van gehad. Als je voor een periode van dertig jaar huur aan gaat, dan moet het huurcontract kloppen. Dan moet je zorgen voor stabiliteit voor de lange termijn. Dat was hier niet het geval.’ Bijlsma: ‘We hebben de wethouder op een gegeven moment het aanbod gedaan om alles nog eens één op één te bespreken, om de lucht te klaren. Kwam er weer een ambtenaar bij zitten. Die is op ons verzoek opgestapt, maar we zijn niks opgeschoten. De hakken bleven in het zand.’ Bij de Lei: ‘De Haan heeft

goed ontwikkelde kaakspieren. Wat wij altijd voor ogen hebben gehad, was een goede accommodatie op te leveren voor onze bewoners. Het is spijtig dat dit voornemen niet wordt gehonoreerd. Ik praat nooit meer met jullie, aldus de wethouder. De bouw is door de gemeente gestart om ons willens en wetens klem te zetten.’

HARM DE KROON

Een bemiddelingspoging door Harm de Kroon, ingeschakeld door wethouder Hein de Haan, loopt uit op een fiasco. Hylco Wijbenga: ‘De Kroon laat essentiële onderdelen weg uit zijn verslag. Zo zijn bijvoorbeeld temperatuuroverschrijdingsberekeningen van Kamperman Adviseurs, of het in de zalen niet te warm of te koud wordt, niet vermeld.’ Koeling en ventilatie van de ruimtes, een actueel punt gereleerd aan corona, heeft geen prioriteit.

Afgelopen vrijdag 28 januari wandelde een deel van de Leeuwarder gemeenteraad door het nog op te leveren gebouw. Onder leiding van ambtenaar Dirk Jan Kuipers en architect Bauke Tuinstra werd de huidige stand van zaken getoond. Bauke Tuinstra, inmiddels uitgegroeid als expert in het vertellen van verhalen die de opdrachtgever ten dienste staan, liet weten dat het mooi gaat worden. Woensdagmiddag 2 februari voert de gemeenteraad een debat over de kwestie.

Otto en Otto:

Door Andries Veldman • Foto: Simon van der Woude

Wethouder Hein de Haan heeft een trackrecord van allerlei open eindjes

Met veel ambitie en strijdlust presenteerde LIJST058 zich bij de vorige gemeenteraadsverkiezingen in november 2017. Ze zouden de decennialang heersende Partij van de Arbeid een poepje laten ruiken. Gratis schoolzwemmen en ouderenvervoer met de bus stonden prominent in het programma. De arrogante bestuurscultuur moest op de schop. De verkiezingsstrijd resulteerde in slechts twee zetels. Lutz Jacobi haalde voor de in spanning verkerende PvdA, want beducht op groot verlies, breed lachend de stemmen binnen. Liwwadders ging bij Otto van der Galiën en zijn naamgenoot en neef Otto van der Galiën op bezoek om meer te weten te komen over de behaalde resultaten en de plannen voor de komende verkiezingen.

De partij resideert tijdens de komende verkiezingsweken in het voormalige hotel De Kroon aan de Sophialaan. Een opmerkelijke keuze van de partij voor de 'gewone man'. Acht lege grote stukken papier hangen aan de wand, daarop zullen de acties voor de komende tijd worden aangekondigd.

Ook worden 58 stellingen binnenkort bekendgemaakt. Otto van der Galiën (raadslid) en Otto van der Galiën (voorzitter en kandidaat-raadslid) zijn klaar voor de strijd. Raadslid Otto stemt landelijk op de SGP en neef Otto stemde normaal gesproken VVD. Zijn enthousiasme voor die partij, hij was acht jaar statenlid, lijkt verbleekt.

Jullie partij is onzichtbaar.

Otto (het raadslid): 'Dan heb je niet goed opgelet. We hebben de affaire (miljoenen tekorten) bij de Blokhuispoort op de agenda gezet, het Cambuurdossier opgeschud en over de klik-app van de ambtenaren ons zegje gedaan. Bij Cambuur lijkt het na de hiccup nu de goede kant op te gaan. Het is de laatste tijd behoorlijk stil en dat duidt erop dat het goed gaat. Je moet voorzichtig zijn om met publiek geld een dergelijk stadion te financieren. Met de toegezegde lening is dit goed geregeld.'

Een lening die op termijn wordt kwijtgescholden?
'Dan ga je uit van het negatieve. Ik denk dat de eerste paal in week zestien of zeventien (april) wordt geslagen.'

Dan staat wethouder Hein de Haan lachend klaar?
'Als hij dan nog wethouder is.'

Hoezo? Jullie kondigen opnieuw aan om de PvdA weg te vagen na de vorige mislukking?
'Er is in ieder geval een burgemeester van een andere kleur.'

Die niet gepruimd wordt door een deel van jullie kandidaten.

'Richard van Gelderen en Frans Hoeksma hebben zich kritisch uitgelaten over het coronabeleid. Richard heeft het moeilijk met zijn horecabedrijf. Ik begrijp dat wel. Ik ben blij dat we kandidaat-raadsleden hebben met een duidelijke mening. Op bepaalde gebieden zijn we het niet eens met Buma en dan moet je je laten horen. Nee, Richard is door mij niet terug in zijn hok gestuurd.' De Leeuwarder burgemeester kreeg onlangs bovendien een golf van kritiek te verduren toen hij over de klik-app (app voor ambtenaren om bijzonderheden te melden) vragen moest beantwoorden. Dit zinde Buma in het geheel niet. 'Hij was op zijn teentjes getrapt. Ik was een van de vragenstellers. Je wilt informatie. Buma

College is FC Los Zand

had een houding van: waar bemoei je je mee. We hebben hierover in het presidium (overleg met fractievoorzitters) gesproken. Er zijn stevige woorden gevallen.'

'De PvdA kwam vier jaar geleden met Lutz Jacobi als stemmenkanon. Ze hebben een goede campagne gevoerd. Door de herindeling kwamen alle landelijke hotemetoten naar Leeuwarden. Er staat nu geen Lutz meer. Heb je haar de laatste tijd nog gezien dan?

(Lutz heeft tegenover Liwwadders aangegeven te twijfelen of ze meedoet in de komende campagne voor haar partij. Zie het interview in het februarinummer van Liwwadders.)

Otto (kandidaat-raadslid): 'Wij vinden dat de PvdA te lang aan de macht is geweest. Het is nu de kans om een doorbraak te forceren. Ik denk echt dat we op een kantelpunt staan.' Otto (raadslid): 'Je moet je afvragen of decennia PvdA in het college goed is voor de stad. Kijk eens naar het college en wie er allemaal uitgestapt zijn. Dit is FC Los Zand, er is weinig commitment meer tussen de leden van het college. Toen Sjoerd (Feitsma) opstapte is de binding in feite verdwenen, die hield de boel nog wat bij elkaar. Je start met een team, maar daar is niks meer van over. Buma heeft een moeilijke tijd achter de rug met corona. Als voorzitter van de veiligheidsregio vreet dat tijd. Daarom is hij minder zichtbaar in de stad. We hebben alle leden van het college opgeroepen meer in overleg te treden met de middenstand.'

De PvdA profileert zich met bouwen voor gezinnen en bh's voor arme mensen.

'Eindelijk hebben ze het licht gezien en mag er gebouwd worden in de dorpen. Dat betogen wij al jaren.'

En het bouwen voor gezinnen gaat gewoon door terwijl er nauwelijks wordt gekeken naar demografische ontwikkelingen.

Otto (kandidaat-raadslid): 'Dat er te weinig gebouwd wordt door ouderen en alleenstaande jongeren ben ik met je eens. Je moet bouwen voor doelgroepen. Maak van de Voorstreek een woongebied voor senioren.'

Otto (raadslid): 'Wij hebben voorgesteld om onderzoek te doen naar wat tien jaar subsidie steken in de Vlietzone heeft opgeleverd. Je zou kunnen leren van het verleden. Nul steun voor ons voorstel. Helemaal niemand. We zien het nu weer gebeuren bij de voorgestelde bouw op het terrein van Cambuur. Daar zit oud-wethouder Henk Deinum als voorzitter aan het roer en nog twee PvdA'ers. Het is weer een en al PvdA wat de klok slaat. De diversiteit is ver te zoeken. Daar moeten we vanaf. Er moet een brede afspiegeling zijn om dergelijke projecten goed van de grond te krijgen met oog voor verschillende belangen en doelgroepen.'

Er zijn door iedereen fouten gemaakt in de zaak Selo Boxman

‘De Blokhuispoort is ook zoiets. De binnenpleinen moeten nog worden aangepakt en de verwarming en ventilatie deugen nog steeds niet. Wethouder Hein de Haan heeft een trackrecord van allerlei open eindjes. Veel moet nog worden opgelost. We hebben voorgesteld om hier onderzoek naar te doen om problemen in de toekomst voor te zijn. Ook hier: nul steun van andere partijen. Ze willen vooral vooruitkijken. Lessen trekken uit het verleden is aan hen niet besteed. Ook hier wrekt zich het effect van het verloop in het college.’

Iedereen op tijd weg als moeilijke vragen zich aandienen?

‘Zou best kunnen. Friso Douwstra was snel weg. Je zag het ook in de staten: Sander (de Rouwe) weg, Johannes (Kramer) weg.’

Hoe lang zitten we nog met het treurige beleid rond de festivals in de Groene Ster?

‘We vinden dat onze stad de festivalstad van de provincie moet zijn. Het is keer op keer de juridische afdeling onder leiding van wethouder Hein Kuiken die niet in staat is gebleken dit goed te regelen. Hier lijdt de hele stad onder. De coronaperiode was bij uitstek de periode geweest om de problemen op te lossen. Dit kost ons klauwen met geld, tonnen zijn er opgegaan aan advocaatkosten.’

‘Het is hier veel te veel een cultuur van: wij weten het en jullie moeten maar volgen. D66 was voorheen het meest kritisch op die cultuur. Nu ze een wethouder in het college hebben zijn het makke lammetjes.’

Is er nog contact geweest met jullie voormalig raadslid Selo Boxman?

Boxman, die onterecht beschuldigd werd van het schenden van de integriteitsregels en onder druk besloot op te stappen.

‘Er is wel contact geweest, maar voor ons is het klaar. Het is heel spijtig dat dit zo gelopen is, maar we willen met volle kracht vooruit.’

Dat neem ik aan. Zijn er nog excuses aangeboden?

‘Er zijn door iedereen fouten gemaakt, ook door mij. Het integriteitsonderzoek dat is uitgevoerd is een wassen neus. De publicaties hierover in Liwwadders van Gerard Jorna, daarmee ben ik het voor negentig procent eens.’

Een zichzelf respecterende gemeente zou dit toch uit moeten zoeken? Dit raakt toch alle raadsleden?

‘Ik zal dit zeggen: als het aan mij lag, zou het tot de bodem moeten worden uitgezocht. Maar er zijn krachten die dit verhinderen.’

gegeven dat zij zich zonder verder dralen de voorliggende plannen moesten accepteren. Het is een bekend patroon, waaronder andere instellingen in de gemeente Leeuwarden eveneens lijden. Zo werd de Leeuwarder bibliotheek, dat zetelde in het Beursgebouw, onder druk gezet om tegen zijn zin in te verhuizen naar de Blokhuispoort. Wijbenga, eveneens betrokken bij deze verhuizing: ‘Directeur Anne Tiemersma van de bibliotheek is op een onbehoorlijke manier onder druk gezet. Hij is gekleineerd en getreiterd tot het uiterste.’

NEUSHOORN

Niet-valide argumenten voerden bij de voorgenomen verhuizing de boventoon. In plaats van de gebruiker stond het Culturele Hoofdstadjaar centraal. Dat moest koste wat kost een succes worden. De druk op de directeur werd dermate hoog opgevoerd dat die ziek het strijdperk verliet en op 1 februari 2017 ontslag nam. De wijze waarop de bibliotheek in de Blokhuispoort terecht kwam doet denken aan de realisatie van Poppodium Neushoorn in het Haniagebied aan het Ruiterskwartier. Poppodium Neushoorn werd na veel gegoochel met stoom en kokend water met tientallen gebreken opgeleverd. Een

rondleiding met architecten door het pas opgeleverde poppodium leidde tot verbazing en afschuw. ‘Wat een toestand. Wat een bende’, aldus een van hen die de inrichting aan een kritisch oog onderwierp. Een forse kapitaalsinjectie kon niet uitblijven. Al snel hield directeur Jan Pier Brands het voor gezien.

MAXIMALE DRUK

Uit de tientallen documenten die Liwwadders heeft ingezien rijst een ontluisterend beeld op hoe een overheid, die zichzelf professionele kwaliteiten toedicht, zich verhoudt tot een door vrijwilligers geleide gemeenschapsvoorziening. Bij een verschil van mening wint de wethouder altijd en staan de vrijwilligers met lege handen. Wethouder Hein de Haan heeft goed gekeken naar de aanpak van zijn voorganger Henk Deinum. Ook De Haan zet maximale druk, en gaat voorbij aan het beoordelend vermogen van externe deskundige partijen. Normale omgangsvormen worden daaraan ondergeschikt gemaakt. Toch is er een verschil: waar Deinum in het uiterste geval nog naar een oplossing zocht en vond, vaak financieel, zet De Haan de haken in het zand en probeert brutaalweg over zijn opponenten heen te walsen.

REACTIE WETHOUDER HEIN DE HAAN

Wethouder De Haan is telefonisch benaderd voor een reactie. Ook zijn hem vragen per mail voorgelegd. Een reactie is uitgebleven. Bemiddelaar Harm de Kroon, gevraagd naar ontbrekende passages in zijn verslag, verwijst naar de correspondentie die hij heeft gevoerd met Johannes Bijlsma. Die correspondentie is terug te vinden bij de raadsbrief via het gemeentelijke iBabs-informatiesysteem.

BOUWMEDEWERKER?

Wij zijn altijd op zoek naar vakkrachten:

- bouwmedewerkers en ZZP'ers
- technische medewerkers
- leerling bouwers
- timmerlieden
- metselaars
- schilders

Kijk op de website voor overige vacatures

www.recruitus.nl

- wekelijkse betaling
- veel werk in de regio
- korte lijnen & persoonlijk

recruitus
Bouw & meer

Kelvinstraat 17-1,
8912 AN Leeuwarden
T:058 2030888 M:06 20073713
info@recruitus.nl

CITY!

Eenmaal geproefd wil je nooit meer anders!

HAAGENS LUNCHROOM

HAAGENS THE BEST SANDWICHES IN TOWN!

Hip, lekker, verrassend en de nieuwe hotspot van Leeuwarden! Je kent ons al van de Tesselschadestraat en in Dokkum zijn wij al meer dan 40 jaar een begrip in de regio. Kom langs en verorber ons meest beroemde broodje met saus volgens geheim recept welke je móet proeven:

Ons broodje gezond

Naast de lekkerste broodjes hebben wij ook heerlijke salades, verrukkelijke pokebowls, smoothies en de lekkerste koffie.

Can't wait to see you @ Haagens City!

Connect with us
@haagens.city haagens.city

BESTEL GEMAKKELIJK VIA HAAGENS.NL

you are awesome YUMMY!

Van een medewerker • Beeld Anton Feddema

Griffier, steek je nek

Het vakblad voor overheden Binnenlands Bestuur publiceerde in april 2021 een boeiend verhaal. Dirk Jan Pruim, de vertrekkende griffier van de gemeente Almere nam zichzelf en zijn collega's de maat. Onder de titel van 'Griffier, steek je nek uit' stelde hij een aantal prangende vragen. Presteren we voldoende? Komen we voldoende op voor de raad en de raadsleden? Staan in de lokale politiek wel voldoende Renske Leijten en Pieter Omtzigen op? En ondervindt de politiek adequate steun van de griffiers en hun medewerkers? Conclusie van de schrijver: de griffiers moeten meer 'leveren'. Ze moeten hun nek uitsteken en het huis van de lokale democratie opnieuw inrichten.

Waar gaat het om? De volksvertegenwoordigende en controlerende rol van de gemeenteraad komt nog steeds slecht uit de verf. En juist hier moet de vitalisering van de lokale democratie gestalte krijgen.

WAT GAAT ER NU MIS?

In zijn verhaal wijst de schrijver op problematische punten: coalitiegestuurd werken geeft aan de raadsleden weinig vrijheid. En laat daardoor weinig ruimte voor echt debat en open discussie. De decentralisatie van taken van de rijksoverheid (de inmiddels beruchte terreinen van jeugdzorg, participatie en WMO) naar de gemeenten pakte verkeerd uit. Het takenpakket van gemeenten is vergroot, maar de autonomie in de praktijk verkleind. Zogenaamde 'medebewindstaken' zijn dominant geworden bij gemeenten. Dat zijn taken voor b. en w. en allerlei instellingen die in het lokale publieke domein actief zijn. De gemeenteraad raakt steeds meer op achterstand.

'Voor een raad' – zo lezen we – 'is het bijna ondoenlijk om medebewindstaken te controleren en bij te sturen'. Hier is dus een ervaringsdeskundige – jarenlang griffier van Almere – aan het woord.

De verleiding is groot om uitgebreid uit het artikel te citeren. We beperken het even tot enkele opmerkingen over de lokale autonomie. De decentralisaties, vaak

ingebod in ondoorzichtige samenwerkingsverbanden en allerlei andere vormen van intergemeentelijke samenwerking en regionalisering zorgen ervoor dat gemeenten – met name de gemeenteraad – de grip verliezen. De raadscoffer met instrumenten voor toezicht en controle op ketenpartners en het middenbestuur is nu onvoldoende gevuld. Raadsleden hebben verder te maken met de informatie-paradox. Met het toenemen van de informatie neemt de onwetendheid toe. De kunst van de goede informatie verkrijgen op het goede moment is een uitdaging. Al met al moet je van goeden huize komen om als raadslid van betekenis te zijn.

EEN BROODJE CASUS

Zoals bekend is de gemeente Leeuwarden dit jaar gestart met een nieuwe discussie over – zoals het is gaan heten – de Andere Overheid. Liwwadders publiceerde hierover in afgelopen nummers. Onder leiding van de griffie kwam in eerste instantie vooral de dienstverlening aan de burger aan bod. In dit verband kreeg een opmerkelijk symposium (met stampot en broodjes 'casus') gestalte. De effecten ervan zijn niet zonder meer aanwijsbaar, al vierden sommigen meteen de overwinning.

Liwwadders meldde ook dat in de gemeenteraad discussie was ontstaan over de aanpak. Ging het niet te veel over alleen de dienstverlening en kwamen andere aspecten (de positie van de raad, in relatie tot het college en ambtenaren, maar ook in relatie tot de inwoners) wel voldoende aan bod?

SEANCE 8 DECEMBER

De raad bezon zich hierover in een seance op 8 december. Toch een wat typerende bijeenkomst. De griffier, Frans van der Heide, kwam in een inleidend woord tot de wat voorzichtig geformuleerde opvatting dat de Andere Overheid inderdaad ook een bredere perspectief behoeft dan alleen de dienstverlening. Daar was in het presidium (fractievoorzitters en burgemeester) over gesproken. Waarom dat eerst in dat geheime comité moest gebeuren, vertelde de griffier er niet bij. Maar goed, doorontwikkelen – ook zo'n doodoener – noemde hij van belang. Er komen ook verkiezingen aan. Een aantal onderwerpen kan bij de formatie een rol spelen, denkt hij. Hij merkte ook op dat het beklemtonen van de controlerende rol van de raad in de richting van b. en w. hem

Erg betreurenswaardig, want daardoor weten we niet voor de verkiezingen wat de partijen en fracties er eigenlijk van vinden

te eenzijdig voorkomt. Een opmerkelijk geluid van deze griffier. Waarom deze startpositie kiezen? In Leeuwarden lijkt op dit punt juist sprake van versterking van de raad.

De heer Jongejan, een ambtenaar die over de dienstverlening gaat, was positief gezind. De concrete verbeterpunten van het symposium zijn allemaal genoteerd en worden 'meegenomen' in de aangepaste visie op de dienstverlening, die straks aan de nieuwe raad wordt gepresenteerd. Het had niet misstaan als de goede voornemens alvast op papier waren gezet. We moeten dus tot na de verkiezingen wachten.

Wethouder Tjeerdema (D66) memoreerde kort dat het inderdaad niet alleen niet alleen over dienstverlening zou moeten gaan, maar ook 'breder'. En bleef vervolgens – althans voor de onschuldige luisteraar – steken in een onduidelijk verhaaltje over de digitale bereikbaarheid, die voor veel inwoners al goed is, maar een kleinere groep heeft er moeite mee. Gelukkig kunnen die altijd nog naar de bibliotheek. Daar gaat natuurlijk aan gewerkt worden. Veel bedrijven zijn al veel verder, begrepen we. Interessant is wel, dat Tjeerdema niet sprak over Andere Overheid, maar over de Betrouwbare Overheid. Was het een ver spreking, of zat er een bedoeling achter?

Het geeft een wat ander accent dan het vage Andere Overheid.

De voorzitter van de bijeenkomst, raadslid Johan Magré (D66), gaf vervolgens het woord aan de raadsleden. Symptomatisch: de raad als laatste in de rij. Het onthouden waard is de opmerking van scheidend raadslid Jacobse (Gemeentebelangen). Hij herinnerde eraan dat al na vorige (herindelings)verkiezingen, waar sprake was van een opkomstpercentage van amper 40%, in de raad gesproken werd over noodzakelijke actie. Want de lokale democratie functioneert blijkens deze cijfers nauwelijks nog. En voegen we hieraan toe: die actie kwam er dus niet. 'Wat dat betreft zijn we wel aan de late kant met deze discussie'. Wie zal Jacobse ongelijk geven?

In een ongekend euforisch betoogje prees vervolgens raadslid Femke Molenaar (Groen Links) de gigantische opbrengsten van het symposium. Zij dacht dat Leeuwarden uniek was met de broodjes casus, maar vond een Haags initiatief (Fucked up, of zoiets geheten, we verstonden Molenaar even niet) nog mooier. Wanneer ging Leeuwarden dat doen? Molenaar was blijkbaar al weer vergeten dat de expert Albert Jan Kruiter op het Leeuwarder symposium had gepoogd ook Molenaar enige realiteitszin bij te brengen.

**WIJ HOREN GRAAG
VAN U HOE WE IN
ONZE GEMEENTE
MOETEN BOUWEN
EN VOOR WIE?**

GEMEENTEBELANGEN LEEUWARDEN
EMAIL PETBOS@LIVE.NL

Waar is de strijdbaarheid van de Leeuwarder gemeenteraad?

uit!

DE VOORZITTER WAS ZO EERLIJK
TE BEKENNEN DAT HIJ DE VERHALEN
VAN MOLENAAR (EN HAAR GEZELLIN
EVELINE DE KONING VAN DE PVDA)
NIET DIRECT GOED BEGREEP. WAT
MOEST ER NU VERDER GEBEUREN?

VVD-raadslid Marcel Visser, een in de regel evenwichtig uit de hoek komende persoonlijkheid, schoot de voorzitter te hulp. Het leek hem tijd voor een soort rondetafelbijeenkomst, waarin de fracties van gedachten zouden kunnen wisselen over hun eigen standpunten en dan met name ook de positie van de raad. Geen echte debatten, maar verkenning van standpunten. Dat leek iedereen een goed idee.

DE AGENDACOMMISSIE TILT ALLES
OVER DE VERKIEZINGEN HEEN

We informeerden kortgeleden bij de griffier wanneer we deze gebeurtenis tegemoet konden zien. Gelet ook op de uitslatingen van de collegepartijen Groen Links en PvdA viel aan te nemen dat dit nog voor de verkiezingen ging plaatsvinden. Dat was weer een vergissing. Nee, zei de griffier in een telefoongesprek tegen Liwwadders, een goede voorbereiding vraagt tijd en inspanning. Dat lukt niet. En dat is besloten in de agenda-commissie. En daar wordt wel verslag van gemaakt, maar dat is niet openbaar. Althans, dat dacht de griffier. Erg betreurenswaardig, want daardoor weten we niet voor de verkiezingen wat de partijen en fracties er eigenlijk van vinden. Terwijl veel kiezers er heel benieuwd naar zijn.

WIE GAAT ER IN LEEUWARDEN OP
DE BARRICADEN

De Leeuwarder griffier stak hier duidelijk zijn nek (nog?) niet uit. Misschien is het een idee om de voormalig griffr van Almere eens naar Leeuwarden uit te nodigen. Hij schreef al eens welbespraakt op hoe het ongeveer zou kunnen. 'De barricaden betreden voor herstel van autonomie' – stelde hij voor. Bestaat die strijdbaarheid in Leeuwarden wel?

IDENTITEITSKRISIS
GEMEENTERAAD

In 2016 schreef Liwwadders over de identiteitscrisis van de gemeenteraad in Leeuwarden. Aanleiding was een rapport van een onderzoeksbureau over het functioneren van het toen sinds ongeveer een jaar ingevoerde systeem van het Politiek Podium. In grote lijnen bestaat die werkwijze in Leeuwarden nog steeds. De invoering van het Politiek Podium (soorten vergaderingen, informatie, menings- en besluitvorming) had verschillende doelstellingen.

Van een medewerker

- Voorop stond :
- het versterken van het politiek leiderschap van de raad
 - het vergroten van de sturing door de raad
 - het vergroten van de mogelijkheden voor burgers voor politieke agendering
 - het bewerkstelligen van een efficiëntere manier van werken van de raad

Het onderzoek leverde op dat eigenlijk op alle punten weinig resultaat was geboekt. Toch werd de aanbeveling gedaan om er maar mee door te gaan. Dat deed de raad dus ook gedwee. Opmerkelijk is tot op heden dat de bevindingen van het onderzoek nooit in het openbaar zijn besproken in de raad. Reden daarvoor was vermoedelijk dat het rapport nogal wat tekortkomingen aan het licht bracht, die – zo zal geoordeeld zijn – beter in de doofpot konden blijven.

DE DRIEHOEK IN LEEUWARDEN WAS
GEVAAR VOOR LOKALE DEMOCRATIE

Heel opmerkelijk was de bevinding dat in Leeuwarden de 'driehoek' – het centrum van macht binnen de gemeente, namelijk het trio burgemeester, secretaris (hoofd ambtelijke organisatie) en griffier (hoofd ondersteuning gemeenteraad) – destijds heel slecht functioneerde. Van samenwerking was geen sprake. De onderzoekers noemden dit zelfs een 'gevaar voor de lokale democratie'. Uiteindelijk moest later de griffier (Felix Van Beek) plaatsmaken. Hij vertrok. Uitleg daarover is nooit gegeven. Van Beek is onlangs opgestapt als

wethouder in Smallingerland. Mogelijk heeft hij tijd om nog eens een boekje open te doen over zijn Leeuwarder periode als griffier. Over dit soort misstanden bewaarde de raad helaas het stilzwijgen.

Wat betreft de centrale doelstelling, het versterken van het politiek leiderschap van de raad viel er volgens het onderzoek nog veel terrein te veroveren. De rapporteurs schreven dat 'het Politiek Podium hiertoe zeker mogelijkheden biedt, maar deze mogelijkheden worden in de praktijk nog onvoldoende benut'. Dat zou overigens eerder met 'cultuurverschillen' (verschillen in rolopvatting) hebben te maken dan met 'structuur' (de nieuwe werkwijze).

Het rapport maakte melding van veel gesprekken met raadsleden, burgemeester, wethouders, fractievoorzitters enz. Tot verbazing van de onderzoekers was er slechts sprake van 'sporadisch kritische geluiden'. Hoogst opmerkelijk in een situatie waar er van de doelstellingen weinig terecht kwam. Een fractievoorzitter opperde dat we 'het gevaar lopen onevenredig aandacht te schenken aan allerlei burgerinitiatieven, waardoor een 'buitenparlementaire macht' wordt gecreëerd'. En er klinkt de verzuchting dat het belangrijk is 'om in gesprek te gaan over de politieke cultuur en over opvattingen hoe je politiek wilt bedrijven'. Al deze vooraanstaande functionarissen kwamen dus niet verder dan wat 'sporadische' kanttekeningen. En hielden dat ook nog stil. Een droevige boel.

Bezien in het licht van de uitermate lage opkomst (nog geen 40%) bij de verkiezingen in die periode was het onder de pet houden van dit rapport beschamend. De gemeente wilde de schone schijn zoveel mogelijk bewaren.

MACHTSPOSITIE LOKALE PVDA EN DE
LEEUWARDER POLITIEKE CULTUUR

Liwwadders informeerde destijds bij de grootste fractie in de gemeenteraad, de PvdA, waarom dit zo ging. Fractievoorzitter Bok speelde de bal behendig door naar fractielid De Haan (inmiddels wethouder). De Haan toverde uit de hoed dat er t.z.t. wel een reglement voor de werkwijze van de raad zou komen en dan zou er volop gelegenheid zijn om over dit rapport te praten. We hebben er nooit weer wat van gehoord. De machtspositie van de PvdA in de Leeuwarder politiek wordt vaak genoemd als oorzaak van dit soort onverkwikkelijkheden.

De interimopvolgster van griffier Van Beek, volgens bepaalde bronnen een beschermeling van burgemeester Crone, wilde – desgevraagd – niets weten van dit rapport. Haar reactie tegenover Liwwadders hield eigenlijk in dat er, 'ach, nu eenmaal veel rapporten verschijnen'. Het is allemaal sneeuw voor de zon, zo gaf ze te kennen. Een vreemde taakopvatting van deze dame. Daar stond wel een goed salaris tegenover, zo gaat dat bij de overheid.

Liwwadders hoopt erop dat de discussie, waarmee nu weer een start is gemaakt, een beter einde krijgt dan de flop in 2015. De nieuwe raad kan ook voortreffelijk haar voordeel doen met de rapporten van de rekenkamer (bijvoorbeeld over het experiment Big Society en de werkwijze van de gemeente bij de vergunning voor festivals, tot uiting komend in nota bene 'tunnelvisie' en 'catenaccio'). Er is voldoende materiaal op grond waarvan een echt nieuwe koers tot ontwikkeling kan komen. Het vraagt wel om krachtige raadsleden en een krachtige griffier. En een krachtige pers.

CONTAINER HUREN VOOR UW AFVAL?

WWW.LEEUWARDEN-RECYCLING.NL

STADSBLAD LIWWADDERS
OOK VERKRIJGBAAR BIJ:

- * SINT ANNAPAROCHIE: ALBERT HEIJN EN KRINGLOOP NOCHRIS
- * BERLIKUM: POIESZ
- * FRANEKER: POIESZ, ALBERT HEIJN
- * HALLUM: SPAR
- * MENALDUM: ROB'S TUINCENTRUM EN KRINGLOOP NOCHRIS
- * BURGUM: PLUS MARKT, POIESZ, JUMBO EN BOEKHANDEL
- * VEENWOUDEN: PLUSMARKT
- * DE WESTEREEN: POIESZ

Door Andries Veldman • Foto's Simon van der Woude

Liwwadden is myn stadsje, maar we gaan naar Eindhoven

'Liwwadden is myn stadsje'. Ondanks deze liefdesverklaring door Annie Stinis-Van Dam staat de verhuizing naar Eindhoven voor de deur. Het is de dertiende verhuizing van Annie en haar man Harry. 'De vijftiende maart leeghalen en de zestiende zitten we in Eindhoven. Het zal wel goedkomen. We gaan wonen in de buurt van onze dochter en handige schoonzoon.'

In 1937 kwam Harry in Haarlem ter wereld, vader was een Haarlemmer en moeder kwam uit Nijbeets. 'Ze had een vuurrode pake die aanwezig was geweest bij toespraken van Domela Nieuwenhuis, die hij voerde voor veenarbeiders in de verdrukking. Dat heeft bij mij als kind een enorme indruk gemaakt.' Vader was politiek neutraal en werkte als fotograaf bij uitgeverij Spaarnestad, ook was hij een verdienstelijk muzikant. 'Zijn band *Herman Stinis and his Virginians* werd bijvoorbeeld door de Leeuwarder horecamaan Sipke Castelein van Spoorzicht geboekt.' Castelein was een man van naam en faam in de uitgaanswereld. 'De band werd voor drie maanden ingehuurd. Zelf kreeg hij een uitnodiging voor de Sky-masters, wat hij weigerde, maar enkele van zijn medebandleiden zijn naar het Metropole Orkest vertrokken.'

Na de Tweede Wereldoorlog verhuisde het gezin van Haarlem naar Leeuwarden, waar Spaarnestad een kantoor opende om Libelles en Panorama's aan de man en vrouw te brengen. 'Ze zaten eerst op de Nieuwestad en later aan het Hofplein, in het pand van Jes Wassenaar.' De colporteurs van Spaarnestad waren van 1946 tot 1960 in Leeuwarden actief. 'Er werden speciale nummers voor Friesland gemaakt, die op straat werden verkocht.'

Tijdens een feestje in de kantine van de hts aan de Molenstraat ('ik zat op de mts die precies in dat jaar werd opgewaardeerd naar hts') ontmoette Harry zijn latere vrouw Annie van Dam. Annie zat op de mulo aan de Wissesdwin-ger en volgde later opleidingen (Engelse) handelscorrespondentie, steno en typen bij instituut Röben. 'Mijn moeder gaf naailessen aan de Emmakade, nadat mijn vader Sijbrandus, negenentwintig jaar oud, in de laatste dagen van de oorlog door de Duitsers was gefusilleerd bij Dronrijp.' Harry: 'Ze wilden als verzetsstrijders voorkomen dat de vluchtende Duitsers met oorlogsbuit vanuit Harlingen naar hun heimat vertrokken. Bij Dronrijp bleizen ze de spoorbrug op.' Nog ieder jaar wordt door de familie Stinis op de memorabele dag bij het monument bij de brug in Dronrijp een bloemenhulde gebracht.

Haar werk op de correspondentieafdeling van het Provinciaal Elektriciteitsbedrijf en later Koopmans Meelfabrieken moest wijken voor de carrière van Harry, die werk vond bij een aannemersbedrijf dat zich had toegelegd op het bouwen van laagspanningsnetten. Assen werd hun nieuwe woonplaats. Van hieruit ging men naar Haren, waar hun twee kinderen werden geboren. Vervolgens werd verkast naar Breda waar Stinis vestigings-leider werd van aannemersbe-

Van de VVD lag er tijdens oud en nieuw een kaartje in de bus. Het is niet mijn partij, maar ik kan het wel waarderen.

drijf Nettenbouw, een voorloper van Imtech. Breda werd alras ingeruild voor Nijkerk, waar het hoofdkantoor van Nettenbouw was gevestigd. Hier laaide het politieke vuur bij de technaut op. 'Die christelijke gemeente kende één PvdA-raadslid, tachtig jaar oud, die voor vergaderingen van huis moest worden opgehaald. Dat schoot niet op. We wilden strijden voor opening van het zwembad op zondag, acties die, zo dacht men, van tevoren wel zouden worden aangekondigd. Niet dus. Als voorzitter togen we naar Hilversum om het programma In de Rode Haan bij te wonen, een prachtige tijd. 's Avonds staken we in Amersfoort aan voor een hapje. We organiseerden politieke avonden met Anne Vondeling en Max van der Stoep.' Nijkerk werd ingewisseld voor Oldenzaal. Annie: 'Ach, het was wennen, maar na een tijdje voelde ik me er toch wel thuis. Ik ging op schilderles en deed aan quilten.'

Van Oldenzaal ging het naar Veendam, waar Harry werk vond bij het Energiebedrijf Groningen Drenthe (EGD) en zich toelegde op de regelgeving voor personeelsleden rond de Arbo-wet. Dit werk werd voortgezet in Amsterdam waartoe het Bureau Bouw Veilig werd opgezet. Annie:

'Aandacht en mensen serieus nemen, daar handelt het om. Een aannemersbedrijf in Amersfoort kreeg een vrouw als directeur. Het personeel stelde zich wantrouwend op. Maar dat veranderde snel. De vrouw zette bloemen op het kantoor en wist van ieder personeelslid het wel en wee, ook privé. Er is niemand meer bij dat bedrijf die klaagt over een half uurtje overwerk. Het bedrijf loopt als een tierelier. Lutz informeert hoe het is met Annie, dat waarderen we. Net als Ekhart, die belde na de eerste lockdown. Maar verder? Van de VVD lag er tijdens oud en nieuw een kaartje in de bus. Het is mijn partij niet, maar ik kan dat wel waarderen.'

'We verhuisden weer en nu naar Hoorn, een prachtige stad. Ik werkte bij het GAK in Amsterdam. Iedereen in Hoorn werkt in Amsterdam.'

In de jaren negentig keerden ze weer terug in Leeuwarden. 'Ik werd nog regelmatig ingeschakeld bij advies op de bouw. De arbeidsinspectie vroeg me om te gaan praten met een groot schildersbedrijf. Als ze boetes zouden krijgen voor verzuim was er de kans dat het bedrijf zou omvallen. De inspectie vroeg mij omdat ik hun taal sprak en wist hoe ze denken. We hebben het op een goede manier kunnen oplossen.' Aandacht is ook wat Harry Stinis mist in de politiek, waaraan hij ook in Leeuwarden menig uurtje spendeerde ('De PvdA had zes of zeven afdelingen in Leeuwarden, iedere afdeling wilde iemand in de raad hebben. De afdeling Huiszom lag altijd vreselijk dwars.') Je moet mensen serieus nemen.

Vraag hen: wat zijn jullie ideeën, vervolgens leg je drie plannen voor, eventueel organiseer je een bindend referendum. Maar vraag in ieder geval: wat vinden jullie ervan? Met Jaap Coerse, Leo Hasz en Jan van Olffen was hij druk voor de senioren van de partij. Tweewekelijks werden landelijke en regionale politici uitgenodigd. En als ze op het laatste moment afzegden kregen ze van onder uit de zak. 'Jannewietske de Vries verzuimde twee keer. Dat heeft ze geweten. Mei Li Vos belde af omdat ze naar een niet bestaand debat werd geroepen. Spekman nodigde de club uit om hem op zijn donder te geven als hij volgens de senioren fout zat. Nou dat heeft hij geweten.' De senioren waren immer kritisch. Een protestbrief ging naar een omroep nadat journalist Clairry Polak wegens 'te oud' van het scherm verdween.

'WE LATEN ONS NIET IN DE LUREN LEGGEN.'

LEES
OP LIWWADDERS.NL
OVER
SÚDWEST-FRYSLÂN

- * Wat is er aan de hand in Súdwest-Fryslân?
- * Ambtelijke top gemeente scoort 3,4
- * Vriendjespolitiek in ambtelijke top

Advertorial • Foto Simon van der Woude

NIEMAND HOUDT MIJ TEGEN

‘Stress is niet verkeerd, maar als die stress veroorzaakt wordt door wat anderen je aandoen, gaat het mis.’ Martin Frankena is een ondernemer van het typische soort. Hij staat nooit stil. Van het een duikt hij in het ander. De ene keer is hij druk doende met het exploiteren van horecabedrijven en op het andere moment bouwt hij aluminium visboten. Momenteel zit hij opnieuw in een opstartfase met, zoals altijd, een vliegende start. ‘Ik stop niet. Ik ga door. Niemand houdt mij tegen.’

‘**T**ussen Tytsjerk en Hurdegaryp ligt een zandput, een prachtige plek. Ik dacht: dat is iets voor mij.’ Het is ook een beetje mysterieuze plek. Het verhaal gaat dat de oorspronkelijke eigenaar vissers die illegaal gebruik maakten van de poel met een schot hagel ervanaf schoot. ‘Toen die eigenaar verdween en er een nieuwe kwam, heb ik een briefje door zijn bus gegooit en mijn diensten aangeboden. Meteen volgde er een reactie. Ik kon, met hulp van jongeren, dat had ik al bedacht, het terrein schoonhouden en opknappen.’ Vanaf 2012 had Frankena het beheer over 52 hectare terrein. ‘Een fenomenaal gebied. Op de mooie dagen was ik daar aan het jagen.’

Het werken met jongeren die nergens terecht konden was een schot in de roos. ‘Ik meldde me na enkele jaren nadat ik veel ervaring had opgedaan bij de gemeente Leeuwarden voor het onderhoud op de begraafplaatsen. Kun jij dat met die moeilijke jongens?, vroegen de ambtena-

Ik werk mijn leven lang al out-of-the box, al ver voordat dat begrip werd uitgevonden

ren.’ De vraag stellen was hem beantwoorden. Natuurlijk kon Martin Frankena dat. Frankena kan alles.

‘Zonder een dubbeltje subsidie ben ik met een ploegje aan de slag gegaan. We deden al het groenwerk tussen de graven en vervolgens diende ik een rekening in. Dat ging lange tijd prima. De jongens kregen een stagevergoeding, ze zaten op niveau één. Jongens die goed presteerden kregen een opleiding en werden beloond met bijvoor-

beeld een bosmaaiercertificaat. Ik had de boefjes aan het werk, maar de groep werd diffuser. Het schoof op van boefjes naar kwetsbaren. Dan heb je te maken jongeren die aan asperger lijden of autistisch zijn. Na acht jaar werkzaamheden te hebben verricht ben ik door de gemeente aan de kant gezet. Wat mij is voorgehouden, we hadden nieuwe plannen voor vijf jaar, werd niet gestand gedaan. Er werd gezegd dat er moest worden aanbesteed. Een ander bedrijf is er nu met jongeren aan de gang.’

Martin Frankena die zijn ongenoegen hierover niet onder stoelen en banken stak werd overladen met gemeentelijke excuses, maar het werk was hij kwijt. Wethouders en raadsleden vonden dat het niet zo had moeten. ‘Alles raakte ik kwijt. Mijn gereedschap, karren en bladblazers heb ik moeten verkopen om in leven te blijven. Alleen mijn huis in de Beethovenstraat had ik nog.’ Het concept om de boten te fabriceren ‘verkochte’ hij aan een botenbouwer in Maasbracht. ‘Ik had mannen opgeleid: lassers en stoffeerdere.’

Fietsend door de stad ging hij op weg naar een nieuw plan. ‘Na een korte dip heb ik mijn oude passie weer opgestart: werken met jongeren. We hebben veel boze jongeren in Leeuwarden en ik benader ze. Gewoon erop afstappen, het zijn jongeren van 13 tot 17 jaar oud die vaak met een

Eénentwintig jaar was hij een van de bepalende gezichten van de Leeuwarder horeca. Hij was bedrijfsleider of eigenaar van roemruchte zaken als Vat 69, Bellefleur, Karaoke Café, De Ouwe Stoep, James, Rock-It en Derby en Jones. In 2003 deed Frankena een gooi naar een ereplaats van het Songfestival. ‘Ik stond met Gordon op het podium.’ Zoeken in de lucht, was, hoe toepasselijk, zijn lied. ‘Gewoon doen, hè’, dat is zijn levensmotto. Op het internet circuleert een filmpje van Frankena als schoppende scheidsrechter. ‘Met getreiter moet je bij mij niet aankomen.’ Na jaren horeca had hij er ineens genoeg van en begon met het bouwen van aluminium visboten. ‘Ja, zo in een keer. Ik had mijn horecazaak goed verkocht en dacht: visboten bouwen, dat ga ik doen. Ik ben autodidact. Drie keer goed kijken en ik kan het. Zo simpel is het: doén!’

half afgemaakte opleiding doelloos rondhangen. Ouders weten zich geen raad met hen en zijn superblij wanneer ik om de hoek kom kijken en met een plan kom. Ik kijk niet naar technische vaardigheden of diploma’s. Ik werk mijn leven lang al out-of-the box, al ver voordat dat begrip werd uitgevonden. Met je handen werken en technische vaardigheden aanleren moet weer hip en leuk zijn. Je maakt iets waar je trots op bent en waar de opdrachtgever blij van wordt.’

Op Facebook plaatste Frankena een advertentie met een oproep voor klussen. ‘Tuinman of klusjesman, als je die nodig hebt kun je bij ons terecht. We werken nu al weer met tien man, waaronder drie specialisten. Badkamers, keukens, noem maar op. We pakken van alles aan. Op deze manier leid ik ook weer jongeren op. Ze zien hoe je het doet en hoe je met mensen om moet gaan. Ze krijgen vertrouwen in zichzelf en zien, door de complimenten die ze krijgen, dat ze waardevol zijn. Het zijn mijn jeugdtimmermannen.’

Dax Gastrobar

Dax Gastrobar te Leeuwarden, staat garant voor gastvrijheid, een goede keuken, prettige bediening, ruime keus in eten en drinken, flexibiliteit, gezelligheid en altijd een goede prijs/kwaliteit verhouding.

- * Dagschotel €10,-
- * Driegangenmenu €27,50
- * Studentenkorting 10% over de gehele rekening

Grote Hoogstraat 32
8911 HB Leeuwarden

Tel. 06-44449349
gastrobardax@gmail.com

WONEN IN LEEUWARDEN

Van een medewerker • Beeld Anton Feddema

COLLEGE HEEFT GEEN

Hoog op de agenda bij de komende gemeenteraadsverkiezingen staat het thema wonen. Wat zijn de knelpunten in de woningmarkt en waardoor zijn de problemen veroorzaakt? En wat is de rol van de gemeente hierin geweest de afgelopen decennia?

We gaan even terug in de tijd naar het jaar 2000. In oktober 2000 werd in opdracht van de gemeente een rapport uitgebracht: Woonplan Gemeente Leeuwarden. Een van de conclusies was dat er een overschot aan huurwoningen was en een grote vraag naar koopwoningen, met name in de (middel)dure twee-onder-een kap en vrijstaande woningen.

Met de bouw hiervan zou voorkomen worden dat de hogere inkomensgroepen uit Leeuwarden naar andere gemeentes zouden uitwijken. Waren de eerste woningen in Zuiderburen al gebouwd een jaar voor het verschijnen van het rapport, nu kreeg het plan om een nog grotere woonwijk te verwezenlijken ten zuiden van het Van Harinxmakanaal vleugels.

Ging het in Zuiderburen om tweeduizend woningen die in tien jaar zijn gebouwd, in de Zuidlanden moest een stadsdeel gerealiseerd worden van 6500 woningen. De tijd leek er rijp voor te zijn, er was sprake van hoogconjunctuur en toenemende welvaart.

In 2003 werd het Masterplan De Zuidlanden vastgesteld waarin de ontwikkeling van het nieuwe stadsdeel werd beschreven en in hetzelfde jaar sloot de gemeente een samenwerkingsovereenkomst met BAM Vastgoed BV, Bouwfonds Ontwikkeling BV en Heijmans Vastgoed Realisatie.

Het moment dat in het eerste buurtschap Techum, ten zuiden van Goutum, volop gebouwd mocht worden in 2008, viel samen met het begin van de kredietcrisis. Na deze hoogst ongelukkige start waardoor er amper een huis gebouwd werd, werd de samenwerkingsovereenkomst ontbonden in 2010 en de gemeente ging alleen verder. Wel werd er aan BAM en Heijmans een bouwclaim verleend van 1800 woningen in de Zuidlanden.

In juni 2015 verscheen er een rapport van de Rekenkamer Leeuwarden, 'Op vaste grond, een onderzoek naar risico's grondposities en grondexploitaties in Leeuwarden'. Hieruit bleek dat tussen 2011 en 2014 er een verlies werd genomen van 30,7 miljoen euro op de gehele grondexploitatie. Hiervan kwam het leeuwendeel op conto van de Zuidlanden. Interessant in het rapport is de risicosimulatie van de gemeente waarin de bandbreedte van de totale grondexploitatie uitkomt op een verlies van 18 miljoen tot een winst van 23 miljoen. De Rekenkamer zette hier een kritische kanttekening bij. Citaat: 'Voor de langere termijn tot 2034 zijn de risico's van de Zuidlanden berekend waarbij er geen rekening is gehouden met een "zwaar weer scenario". Dat zwaardere weer lijkt met recente lagere woningbehoefteramingen op langere termijn een meer serieus scenario te kunnen worden. Tegen 2034 kunnen volgens berekeningen van RIGO (research en adviesbureau) 750 woningen nog niet zijn afgezet. In een scenario met zwaar weer voor de lange termijn kan volgens een globale berekening van RIGO het verwachte grondexploitatie saldo op veertig miljoen euro negatief uitkomen.'

In het streven van de gemeente om hogere inkomensklassen aan zich te binden door duurdere woningen te laten bouwen, is er dus te veel grond aangekocht waar al behoorlijk op afgeschreven is. Het is maar de vraag of het daarbij blijft. Een ding is wel duidelijk: wie in het hoogste segment van de woningmarkt hier een huis zoekt, heeft weinig reden tot klagen. Voor wie niet kijkt op een ton meer of minder is er genoeg keus.

Verstoorde markt

De markt voor de starters in Leeuwarden op zoek naar een woning ziet er heel anders uit. Hoe heeft deze zich ontwikkeld en wat was de rol van de gemeente hierin?

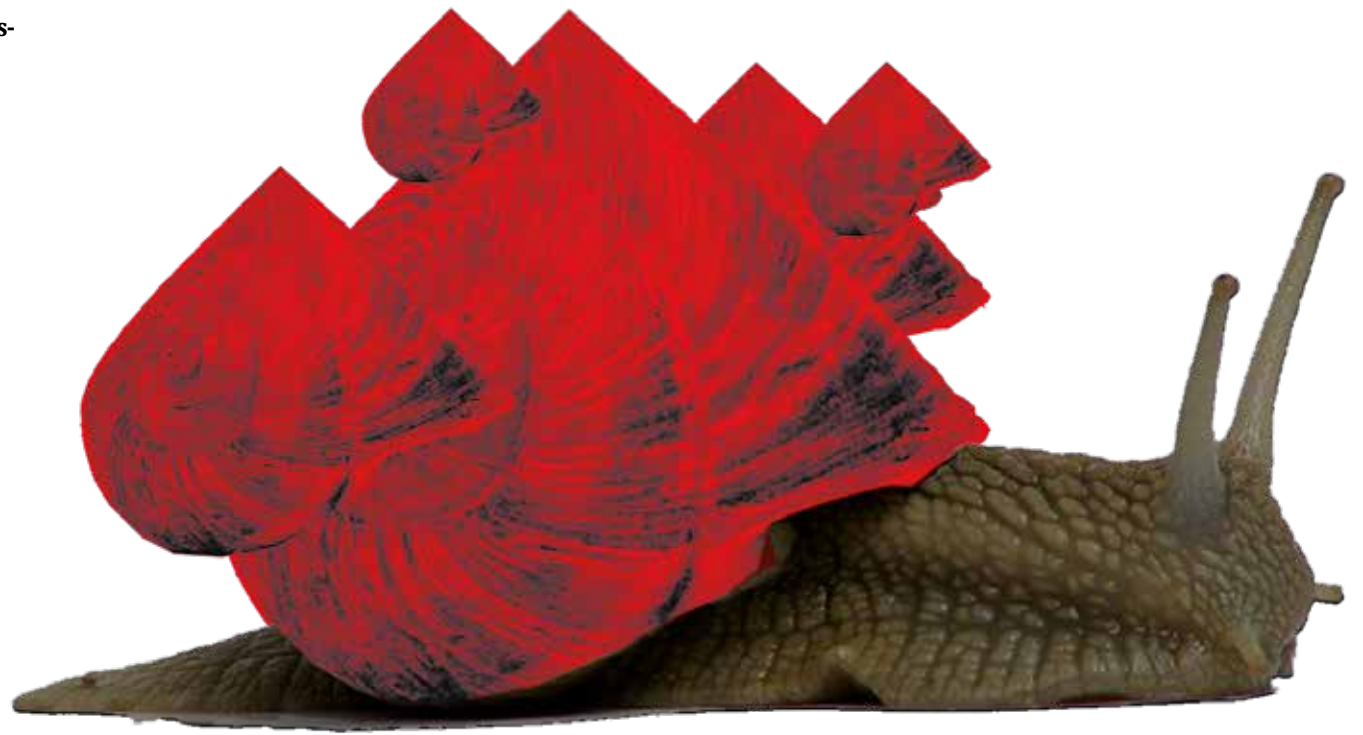
We gaan even terug in de tijd. In 1989 sloot Hans Wiegel, toen commissaris van de koningin in Friesland het Herenakkoord met zijn ambtsgeenoot Henk Vonhoff, commissaris in Groningen. Er vond een cultuur-onderwijs uitruil plaats tussen Friesland en Groningen. Friesland verloor zijn Frysk Orkest en conservatorium en kreeg het Van Hall instituut er voor terug. Leeuwarden ging zich ontwikkelen als HBO-studentenstad.

Studenten moeten ook wonen en je zou verwachten dat de gemeente in samenwerking met woningbouwcorporaties en bouwbedrijven zou zorgen voor voldoende huisvesting. Dat is dus nooit gebeurd, de rol van woningcorporaties bleef marginaal en de studentenhuishuizing werd het verdienmodel van vastgoedsspeculanten. Goedkope woningen werden opgekocht en vertimmerd tot kamerwoningen. Met name in de Vlietzone, vroeger een volksbuurt, was er sprake van toenemende gettovorming. Gezinnen trokken weg en de klachten over overlast namen toe.

Zelfs bij het niet splitsen van een woning was het nog steeds lucratief om een huis te kopen voor de verhuur

Ook de gemeente begon in te zien dat het zo niet langer kon. In 2016 werd er voor de hele stad een bestemmingsplan ingevoerd waarbij er een verbod kwam op nieuwe kamerverhuurpanden. Dit gold niet voor panden waar al kamerverhuur plaatsvond, in totaal zo'n 450 adressen, voor het merendeel gezinswoningen. Werd het verboden om huizen te vertimmeren voor kamerverhuur, nu werden de woningen opgesplitst in zelfstandige woonruimtes. Het onttrekken aan de markt van woningen, geschikt voor starters of mensen met een kleine beurs kon gewoon doorgaan. Zelfs bij het niet splitsen van een woning was het nog steeds lucratief om een huis te kopen voor de verhuur.

In een koopmarkt voor starters die al afgevoerd is door beleggers wordt het dan wel erg moeilijk om nog een betaalbare woning te vinden. Het is een probleem dat niet alleen in Leeuwarden speelt, maar ook landelijk. Maar wanneer je als gemeente in de top 5 staat wat betreft het aantal woningen dat gekocht

Voor wie niet kijkt op een ton meer of minder is er genoeg keus

BELUISTER DE PODCAST OP LIWWADDERS.NL

Wethouder Bert Wassink (GroenLinks) vertelt over zijn vijftien portefeuilles waaraan hij met plezier heeft gewerkt. Zorgen heeft hij over de energietransitie. Het project om warm water uit de Leeuwarder bodem te halen voor stadsverwarming loopt tegen de verwachting in stroef. De bedrijven die hierin hebben geïnvesteerd, een bedrag van 40 miljoen euro, hebben nog geen idee waarom het niet lukt. Een gesprek over duurzaamheid, cultuur, toerisme en politieke cultuur.

HAAST

Het is oorlog met de huisjesmelkers

wordt voor de verhuurd (20 tot 25% tussen 2018 en 2020), lijkt enige zelfreflectie wel op zijn plaats.

De weg naar verpaupering is geplaveid is met beleidsvoornemens waar nooit iets van terecht komt

Een van de redenen dat de huisjesmelkers ongehinderd hun gang kunnen gaan en er nog steeds illegale verhuur plaatsvindt, is dat er nauwelijks sprake is van handhaving. Wie op de site van Liwwadders bij de zoekfunctie 'Vlietzone' intikt kan alleen maar concluderen dat de weg naar de verpaupering geplaveid is met beleidsvoornemens waar nooit iets van terecht komt. In 2011 liet wethouder Henk Deinum (PvdA) er geen misverstand over bestaan: Het is oorlog met de huisjesmelkers. 'We gaan boetes van 20.000 tot 30.000 euro uitdelen.' Die oorlog is al lang verloren.

Uitkomst onderzoek Vlietvaardig was al bekend, aldus wethouder. Mirka Antolovic sprak er schande van

Vorig jaar nog werd er in de Berkenstraat in Heechterp een woning te huur aangeboden: 1295 euro per maand voor vijf studenten. Wanneer je hier als verhuurder openlijk mee durft te adverteren is er geen sprake meer van handhaving, maar van een verkapt gedoogbeleid. Tegenwoordig is het mantra om niets aan handhaving te doen, omdat er eerst wetgeving uit Den Haag moet komen. In juni vorig jaar was het al bekend dat het kabinet werkte aan een zelfbewoningsplicht, die op 1 januari 2022 wet is geworden. In Amsterdam wordt dit in februari als hamerstuk op de agenda gezet, in Rotterdam wordt dit op 1 maart ingevoerd.

Tijdens een raadsdebat op 15 december over instrumenten op de woningmarkt werd meegedeeld dat de invoering van de zelfbewoningsplicht op zijn vroegst rond de zomer plaats zou vinden. Leeuwarden heeft geen haast, een paar maanden meer of minder maakt niet uit. Dat een paar jaar meer of minder ook niet uitmaakt, blijkt wel uit een onderzoek van Vlietvaardig dat begin 2020 een kadasteronderzoek gedaan had naar panden in de Vlietzone. Het onderzoek tot op pandniveau toe had zeker 100 uur en 5000 euro gekost. Een dag later wist wethouder De Haan (PvdA) doodleuk te vertellen dat deze gegevens bij de gemeente al bekend waren. Mirka Antolovic, nu nummer vier op de kandidatenlijst van de PvdA, sprak hier schande van. Wat er verder met de lijst is gedaan? Die moest eerst nog uitvoerig worden geanalyseerd; dat zou zo'n twee jaar gaan duren. Wanneer handhaving niet werkt, helpt praten misschien wel. In de Volkshuisvestingsvisie 2016 lezen we het volgende:

Wij nodigen de grotere aanbieders van particuliere huur uit voor het sluiten van een lokaal akkoord wonen om de onderwerpen die aan deze visie aan de orde komen, waar nodig en waar van toepassing.

De Volkshuisvestingsvisie 2021 komt er opnieuw op terug: *De particuliere verhuur is een groot segment in de woningmarkt en huist een groot aantal huishoudens die tot de doelgroep van corporaties behoren. Wij willen dan ook komen tot een lokaal akkoord wonen met (vertegenwoordigers) van particuliere verhuurders.* Ongetwijfeld zal er in de Volks-huisvestingsvisie 2026 weer een nieuwe uitnodiging staan.

Huurders zien elk jaar hun huurprijzen stijgen en de energierekening omhoog gaan

Door de verstoorde markt begint zich ook een maatschappelijke tweedeling af te tekenen. De huizenbezitters zijn het beste af. In een jaar tijd zijn de huizenprijzen met 20% gestegen en voor dit jaar wordt er nog een stijging van 10% verwacht. Het geld zit niet alleen in stenen, het kan ook vrijgemaakt worden door voor een lage rente een extra hypotheek te nemen om zo de woning te verduurzamen en op een lagere energierekening uit te komen. Daarnaast zijn door tussentijdse aanpassingen van de hypotheekrentes veel huiseigenaren minder kwijt aan woonlasten. De huurders zien elk jaar hun huurprijzen stijgen en de energierekening omhoog gaan.

Starters die graag een huis willen kopen, vissen achter het net en moeten nu misschien een woning huren op de particuliere markt, waarbij ze meer kwijt zijn aan huur dan aan hypotheek wanneer ze hetzelfde huis konden kopen. Zodoende wordt hun ook de mogelijkheid ontnomen tot vermogensvorming om verder door te stromen op de woningmarkt.

Sociale woningbouw is wel gepland maar ook hier wordt niet op een jaar meer of minder gekeken. Bij een krappe markt in dit segment zou je verwachten dat in de Middelsee hieraan voorrang gegeven wordt. Terwijl de eerste woningen, onbereikbaar voor starters, al verkocht zijn, moet het bestemmingsplan voor de Fellingen, waar 600 woningen komen voor starters en middelhuis, nog vastgesteld worden. Je vraagt je zo langzamerhand af waar de prioriteiten van de gemeenteraad liggen op het gebied van volkshuisvesting. Straks zijn er verkiezingen. Veel zal er waarschijnlijk niet veranderen. We gaan in Leeuwarden verder op de ingeslagen weg.

MILIEUSTRAT & CONTAINERVERHUUR

Voor bedrijf en particulier

- ➔ Bestel je container direct online
- ➔ Levering binnen 1 dag
- ➔ Gratis transport & ophaalservice
- ➔ De nummer 1 van Leeuwarden

058 213 1018

WWW.LEEUWARDEN-RECYCLING.NL

GIESING WORKWEAR

de groothandel met passie voor bedrijfskleding

Werkkleding voor
elke bouwsector

Kleding voorzien
van uw logo?
Vraag naar de
mogelijkheden.

Fahrenheitweg 25 8912 AJ Leeuwarden Tel: 058 - 299 03 60
info@giesingworkwear.nl www.giesingcoatings.nl

WEES BLIJ

Door Bearn Bilker

MET EEN STADSBLAD ALS LIWWADDERS

Volgend jaar in 2023 bestaat ons stadsblad Liwwadders vijftwintig jaar! Uiteraard is de website liwwadders van veel jongere datum. Nu al moeten wij als bestuur en redactie stil staan bij deze komende gebeurtenissen. Wij zullen daar op diverse wijzen aandacht aan geven. Centrale vragen blijven steeds: wat betekent Liwwadders voor de lezers, wat zijn de doelen van de redactie, wat wil ze bereiken?

Maar eerst wat 'zuurs.' Af en toe krijgen wij: medewerkers, redactieleden of bestuursleden van ons stadsblad Liwwadders te horen: 'O, dat krantje van Andries Veldman' of: 'O, dat krantje, met altijd negatieve en zure artikeltjes.' Daarmee is kennelijk de kous af, geen discussie meer mogelijk, het oordeel is geveld. Ik heb dan zelf de euvele moed om te vragen of ze de laatste nummers wel goed hebben gelezen. Dat blijkt keer op keer niet het geval. Mijn conclusie is dan: het gaat om beeldvorming.

Tegen een bepaald ingenomen oordeel is het moeilijk op te boksen. Het valt op dat die beeldvorming van 'het is allemaal zo zuur' al heel gauw als vaststaand feit wordt aangenomen. En het valt op dat anderen die opvatting klakkeloos overnemen: 'het is niks en het wordt ook nooit wat.'

En er valt nog iets op. Deze geluiden hoor je alleen maar in kringen rondom de overheid (ik zeg het maar eerlijk): doorgaans bestuurders en ambtenaren. Lang niet allemaal, moet ik daar bij onmiddellijk zeggen. Lezers

die echt geïnteresseerd zijn in een kritische benadering en weten wat de betekenis daarvan is voor een democratische samenleving, waarderen het blad. Ook politici. Natuurlijk is er wel eens kritiek op bepaalde artikelen. Men vindt het wellicht te scherp van toon, of men is het niet eens met de conclusies. Of het geeft in hun ogen net niet de juiste feiten weer. Op die kritiek is niets tegen. Meld ons dat asjeblijft. Daar moet de redactie van leren.

Al een paar jaar is er in de maatschappij een trend bezig om kritiek en scherpheid, als het enigszins kan, wat uit de weg te gaan. Dat heeft zijn weerslag in de journalistiek. Onderzoeksjournalistiek raakt meer en meer op de achtergrond en maakt plaats voor zo weinig mogelijk tegengas geven. Goede journalistiek moet van nature oppositie zijn. Oppositie als het gaat om politieke, maatschappelijke en sociaaleconomische vraagstukken en trends. Wat bedoelen we daarmee? Dat er een gezond stukje scepsis moet zijn over waarmee de overheid komt, welke politieke standpunten betrokken worden, maar ook wat er maatschappelijk verkondigd wordt. In de media en toegespitst

op de pers worden tegenstellingen of polarisatie vaak vermeden. Men wil geen moeilijkheden veroorzaken.

Het beroep van journalist staat ter discussie. In hoeverre zijn de dragers van de democratie nog vrij in hun analyses en het belichten van de andere kant? Er wordt dan liever voor iets minder polarisatie gekozen. Asjeblijft geen heibel en dus wil men geen tegenstellingen creëren. De lieve vrede bewaren komt ons beter uit. Maar ten koste van wat? En houden we elkaar dan nog wel scherp?

Liwwadders vindt het zeer belangrijk om de onafhankelijke kritische positie te behouden. We zijn geen instituut van of voor de overheid. Dus we kunnen en moeten ons onafhankelijk opstellen. Dit bijvoorbeeld in tegenstelling tot Lokale Omroep Leo/Middelsee, die structurele subsidie van de gemeente Leeuwarden ontvangt. Zij kan en wil het zich niet veroorloven om

Liwwadders werkt met een beleidsplan. Daarin staat dat we zaken willen ontrafelen en duidelijk willen maken. Burgers lopen geregeld vast in zaken, in maatregelen van de overheid, of in zaken waar nauwelijks communicatie over is. Ze worden van het kastje naar de muur gestuurd. Dan melden ze zich vaak bij de redactie met de vraag of die er geen aandacht aan kan besteden. Wat dat betreft heeft Liwwadders een ombudsfunctie. Maar het doel is vooral om een aantrekkelijk blad te maken met tal van wetenswaardigheden, met aspecten uit het Leeuwarder leven van sport, cultuur, horeca, binnenstad, toerisme, historie, anekdotes, landschap en natuur. Met hier en daar een knipoog, een vleugje humor of een kritische blik. Daarnaast is er altijd sprake van vlotte leesbare columns en vaste rubrieken, zoals 'Se make mij de pis niet lauw.'

kritisch te spreken over bepaalde onderwerpen. Daar is alle begrip voor, maar het draagt niet bij tot scherpheid in het debat over politieke thema's. Liwwadders vindt dat dat wél nodig is. De lieve vrede heeft nog nooit iets positiefs gebracht. Als de scherpheid uit het debat wordt gehaald en zachte heelmeeesters de stinkende wonden gaan verzorgen, betekent dat anderen hun gang kunnen gaan. Niemand zegt er dan wat van. Dat leidt tot radicalisering en dat is geen willekeurige veronderstelling. Radicalisering leidt al helemaal niet meer tot objectieve beoordelingen. De sociale media blijken door de vele frustraties daar een uitstekende uitlaatklep voor te zijn. De leugen regeert dan en het geweld ook tegenover journalisten neemt toe. We zien het om ons heen gebeuren.

De redactie heeft geen opvatting vanuit een maatschappelijke, religieuze of politieke overtuiging. Maar we geven toe: het aspect

onderzoeksjournalistiek heeft de laatste jaren steeds meer een prominente plaats gevonden. Dat vinden wij nodig, want goede onderzoeksjournalistiek is schaars aan het worden.

We weten dat Liwwadders goed wordt gelezen. De redactie krijgt veel positieve reacties. Redactieleden bestuderen grondig de materie en weten waar ze over schrijven. De lezers van Liwwadders kunnen trots zijn op dit volstrekt unieke stadsblad. Uniek in zijn soort. Maar ook uniek wat betreft het lezerspubliek.

Of het nu om de woningmarkt gaat, over de Hounspolder, over de vergunningverlening van het vliegveld bij de komst van de JS-35, of over het functioneren van de democratie: we zorgen ervoor (soms tot vervelens toe!) dat er werk van wordt gemaakt. Dat leidt wel eens tot het stellen van vragen in de Tweede Kamer.

Het bedrijfsleven en vooral de middenstand nemen in Liwwadders bewust een belangrijke plaats in. Leeuwarden is een stad met vele centrale voorzieningen die we goed in beeld willen brengen. Dat gebeurt meestal door advertorials.

De gemeente kan blij zijn met zo'n uniek stadsblad, vooral omdat het een groot bereik heeft in stad en dorpen. We zijn in staat om misstanden te melden, die ons geregeld worden gemeld. Mensen die de aandacht verdienen geven we graag een podium. We stellen zaken aan de kaak die eigenlijk niet door de beugel kunnen of verdoezeld worden. Maak dus optimaal gebruik van deze stadskrant.

Het steeds weer vol schrijven van dit blad (en de website!) gebeurt met een professioneel redactieteam. We worden ondersteund in tal van werkzaamheden door maar liefst 27 (onbetaalde!!!) vrijwilligers en we doen dat met zijn allen vooral met grote betrokkenheid en enthousiasme over wat er in stad en omgeving gebeurt.

NAMENS BESTUUR EN REDACTIE
BEARN BILKER
VOORZITTER VAN BESTUUR
STICHTING LOODS50 VOOR
ONDERZOEKSJOURNALISTIEK

URSUS HET MEEST COMPLETE SPORTCENTRUM VAN LEEUWARDEN HEEFT SINDS VORIG JAAR TWEE LOCATIES

OF JE NU WILT WERKEN AAN JE GEZONDHEID, STERKER WILT WORDEN OF JE CONDITIE WILT VERBETEREN, URSUS BIEDT JE EEN BREED AANBOD VAN SPORTPROGRAMMA'S EN FACILITEITEN VOOR INDIVIDUELE EN GROEPSTRAININGEN.

OP DE LOCATIE WAAR VOORHEEN SPORTCITADEL WAS GEVESTIGD HEEFT SPORTCENTRUM URSUS NU EEN TWEEDE LOCATIE: URSUS 24/7. HIER ZAL BINNENKORT 24/7 GETRAIND KUNNEN WORDEN EN ER IS EEN UITGEBREIDE OUTDOOR GYM NEERGEZET WAAR ALTIJD GETRAIND KAN WORDEN (ZELFS TIJDENS LOCKDOWNS EN ZONDER QR CODES!).

GOEDE VOORNEMENS STARTEN DIT JAAR IN FEBRUARI... DUS KOM SNEL LANGS VOOR EEN VRIJBLIJVENDE PROEFLES OP EEN VAN ONZE LOCATIES! (LEEUWERIKSTRAAT OF SOLDATENDIJKJE)

WWW.SPORTCENTRUMURSUS.NL

EDDY & HENNY:

'AS JE FAN DICHTBIJ KIEKE FLIEGT DE VERPAUPERING JE AN'

HENNY "Ride we langs die promoosie-borden foor Liwwadden.
Met afstand de mooiste stad. Ja, op un beste afstand."

EDDY 'Dat je de stad met un ferrekieker siën mutte lêgge.'

HENNY 'As je fan dichtbij kieke dan fliegt de verpaupering je an.'

EDDY 'Je mutte wel scherp kieke blieve.'

HENNY 'Lege winkels, verloedering en parkeerde scooters. En tussen die warboel un ferdwaalde toerist die niemand de weg frage kan omdat die omringd is deur junks, die de weg oek kwiet binne.'

EDDY 'Frage se oans wat die witte strepen op ut wegdek binne.
Dat is de kortste route naar de drugsopvang.'

**KN KEUKEN
RENOVATIE**
n e d e r l a n d

Regio Leeuwarden

- ◆ nieuwe keukendeuren
- ◆ nieuwe scharnieren
- ◆ nieuwe werkbladen
- ◆ nieuwe apparaten
- ◆ nieuwe kranen

Als het om de euro's gaat!

keukenrenovatienederland.nl

06 - 2856 3755

Houthandel Noord

Dé specialist in geïmpregneerde houtproducten

Hellingstrjitte 2
9269 PV

Feanwâlden

E-mail: info@houthandelnoord.nl

GROOT ASSORTIMENT TUIN- EN BOUWHOUT UIT VOORRAAD LEVERBAAR

www.houthandelnoord.nl

- * DOUGLAS HOUT
- * STEIGERHOUT
- * TUINHOUT
- * SCHUTTINGEN

- * ZWART HOUT
- * VERANDA'S
- * GEVELBEKLEDING
- * BETONPOEREN

**GOEDE VOORNEMENS
STARTEN IN FEBRUARI**

URSUS

word nu lid en sport de eerste maand gratis! *

**VANAF NU TRAINEN
OP 2 LOCATIES**

KOM VRIJBLIJVEND LANGS EN PROBEER EEN VAN DE LESSEN OP ONS ROOSTER
SPORTCENTRUM URSUS, LEEUWERIKSTRAAT 119 (058-2152959)
OF URSUS 24/7, SOLDATENDIJKJE 6 (058-7850463)
WWW.SPORTCENTRUMURSUS.NL

*vraag naar de voorwaarden.

Bekijk de units op onze website en reserveer direct:

www.storagespot.nl

- ✓ Goedkope opslag
- ✓ Gratis leenaanhanger
- ✓ Overdekt laden/lossen
- ✓ Voor bedrijf & particulier
- ✓ 24/7 open voor klanten
- ✓ Flexibel te huur
- ✓ Camera beveiliging
- ✓ Schoon & droog
- ✓ Archief, inboedel, voorraad en goederen opslag

Poolsterweg 1C Leeuwarden | info@storagespot.nl | 06 4555 4888